

CONTRA

nr 5 2009 (nr 207 från starten) årgång 35 Pris 25:-

Etnisk rensning i Europa
Kommunernas ekonomi
Valet i Libanon

**garanterat politiskt
inkorrekt**

9 770347 647008

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472
Copyright Stiftelsen Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare
Géza Molnár

Adress
Box 8052, 104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-720 01 45
E-post redax@contra.nu
Internet hemsida <http://www.contra.nu>
Sluten del endast för prenumeranter:
<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>

Användarnamn och lösenord finns endast i den tryckta versionen av Contra.

Prenumeration
Minst 175, rekommenderat 250 kronor, per år. Inbetalas på plusgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 5682-0392.
Finland: Minst 20 euro per år.
Bankgiro Sampo 800018-70846087.

Medarbetare
Styrelseordförande: Géza Molnár
Redaktion: Géza Molnár, C G Holm och Fredrik Runebert
Övriga medarbetare: Benny H. V. Andersson, Karl-Göran Bottwyk, Tommy Hansson, Bertil Häggman, Bertil Lindblom och David Stavenheim samt Christer Arkefors i Italien, Bertil Wedin i Mellersta Östern och Allan C. Brownfeld i USA.

Presslagd 2009-10-05
Strands Grafiska, Lindesberg 2009

Omslagsbilden visar den kombinerade borgen och lutherska kyrkan i Weißkirch i Transsylvanien. En 700-årig kultur går nu snabbt under, en kombination av den rumänska statens tryck på de icke-rumänska minoriteterna och de öppna gränserna inom EU. Varför stanna kvar och bli diskriminerad i EUs näst fattigaste land? När möjligheterna står öppna för att resa till Tyskland, Ungern eller andra länder där den egna kulturen respekteras.

CONTRA-NYTT

Läs mer om Transsylvanien

I detta nummer av Contra finns en artikel (börjar på nästa sida) om den etniska rensningen i Transsylvanien. Artikeln handlar till stor del om den tyska minoritet som är på väg att helt försvinna – det har gått mycket snabbt de senaste åren. Men den mycket större ungerska minoriteten är också utsatt för ett hårt rumänsningstryck och många lämnar landet. Contra har gett ut en bok som handlar om den ungerska minoritetens pressade situation. Boken är inte helt dagsaktuell och kom ut innan Rumäniens medlemskap i EU, men de grundläggande problemen finns kvar. Boken kan rekvideras från Contra genom insättande av 90 kronor på plusgiro 85 95 89-4. Skriv "Transsylvanien" på beställningen.

Bibliotek i frihetens tjänst

Contras bibliotek är en av Sveriges främsta boksamlingar som berör kommunismen, politisk filosofi och totalitära ideologier. Även när det gäller biografier av/om kända politiker och historia finns en hel del att hämta. Därtill finns ett omfattande klipparkiv som samlats under Contras mer än trettioåriga verksamhet. Klipparkivet byggdes upp innan internet var ens påtänkt och det kan sägas vara ett alternativ till internet för äldre material i ämnen som ligger nära tidskriftens verksamhetsområde. Det är sådant som mer sällan hittas på nätet.

Det finns också en mindre samling med VHS-kassetter och C-kassetter, där det finns TV- och radioprogram som belyser framförallt kommunismen. Några pärlor ur en annars i det mesta bedrövlig produktion från Sveriges Radio och Sveriges Television, men också en del utländskt material.

Biblioteket står till alla frihetsvänners förfogande för arbete med akademiska uppsatser, artiklar till tidskrifter, specialarbeten i skolan etc. Det är bara att vända sig till Contras redaktion enligt adressuppgifterna i rutan till vänster.

På Contras slutna sajt endast för prenumeranter finns en förteckning över böcker och kassetter i biblioteket. Den förteckningen är dock inte fullständig, eftersom det ständigt tillkommer nytt material. Det går bra att gå in på <http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>. Det krävs användarnamn och lösenord, som bägge framgår av rutan till vänster.

Den som själv vill medverka till att göra biblioteket starkare kan donera material. Det brukar hända ett par gånger om året att läsare till exempel i samband med flytt skänker material till Contras bibliotek. Mer sådant material är välkommet!

Ännu värre med glödlamporna!

I Contra nummer 2 2009 fanns en artikel om EUs horribla glödlampsförbud. I artikeln nämndes hur farliga de alternativa lågenergilamporna är. Men de är värre än vi anade. Följande inlägg inflöt från "Förpacknings- och tidningsinsamlingen":

Hej! Ni har en felaktig information i er artikel om glödlampor. Ni skriver: "Alla 'lågenergilampor' innehåller det giftiga och miljöfarliga grundämnet kvicksilver och måste därför källsorteras och lämnas till en återvinningsstation. (Vanliga glödlampor innehåller den farliga tungmetallen wolfram)." Det ska bytas ut till "bemannad kommunal återvinningsstation". En återvinningsstation är enbart till för hushållens förpackningar och tidningar – inget annat! Om man slänger lågenergilampor där kommer de att gå sönder i behållarna och det finns stor risk för att kvicksilvret då rinner ut i naturen. Dessutom riskerar vi att få in kvicksilvret i återvinningsprocessen, med allt vad det kan innebära... Jag är tacksam om ni kan ändra detta snarast.

Mvh /Peter Karlsson

Etnisk rensning i Europas mitt

"Etnisk rensning" är en term som för tankarna till Rwanda eller Bosnien. Men den har praktiserats i mer centrala delar av Europa och fortsätter in i denna dag. Den etniska rensningen behöver inte ske med våld utan kan gå lika effektivt – och med mindre ofördelaktig uppmärksamhet i omvärlden – genom ekonomisk politik, utbildningspolitik och statliga satsningar på infrastruktur och kultur.

Under efterkrigstiden ägde den första och med alla mått mätt största etniska rensningen rum i tyska områden i det som idag är Ryssland, Polen och Tjeckien. Det handlade om 12 miljoner tyskar som fördrevs från sina hem som straff för Hitlers gärningar. Det spelade ingen roll om den enskilde individen var motståndare till nationalsocialismen eller till och med fängslats som oppositionell. Att vara tysk var tillräckligt för att de aktuella staterna skulle stjäla mark och bostäder och sedan jaga iväg de bestulna med vad de kunde ta med sig på en kärva eller i några resväskor. De flesta hamnade i Västtyskland och byggde upp en ny tillvaro, till fullo integrerade i det nya tyska demokratiska samhället.

Benes-dekretet legaliserade stöld från tyskar och ungrare

I Tjeckoslovakien utfärdades de så kallade Benes-dekreten 1945. Dekreten har fått sitt namn efter den tjeckiske presidenten Edvard Benes och innebar att alla tyskar och ungrare bosatta i Tjeckoslovakien berövades sin fasta egendom och sitt tjeckoslovakiska medborgarskap. 2,6 miljoner etniska tyskar deporterades under åren 1945–47 till Tyskland och Österrike. 1948 drogs dekretet om att beröva tyskarna och ungrarna medborgarskap tillbaka, men bara för dem som fortfarande fanns kvar i Tjeckoslovakien. För den egendom som den tjeckoslovakiska staten stal

har intill denna dag ingen ersättning betalats. Marken delades ut till tjecker och slovakier.

När de nyligen befriade länderna i Centraleuropa på 1990-talet började förhandla om medlemskap i EU ställde Ungern inledningsvis kravet att Benes-dekretet skulle upphävas fullt ut. Men de kraven kunde inte genomdrivas i förhandlingarna.

Tyskarna i Tjeckoslovakien fördrevs mangrant och det finns idag knappast några tyskar kvar i det område som språkligt och kulturellt var tyskt i 700 år. Annorlunda

blev det i Slovakien, som i det Österrikisk-Ungerska kejsardömet var en del av Ungern (Tjeckien var en del av Österrike). Fortfarande är cirka 10 procent (en halv miljon) av Slovakiens invånare etniska ungrare. De bor längs den ungerska gränsen och i sydligaste Slovakien är ungrarna i en del områden helt dominerande folkslag.

Slovakiska språklagar straffar den som talar ungerska

Inför de slovakiska parlamentsvalen 2009

skärptes de slovakiska språklagarna. Premiärminister Robert Fico såg den "ungerska frågan" som ett sätt att vinna röster hos den slovakiska befolkningsmajoriteten. Språklagen säger att slovakiska är det officiella språket i Slovakien och att språket är obligatoriskt i kontakt med post och telekommunikationsmyndigheter, i armén, hos fastighetsregistreringsmyndigheter och för brandkåren med mera. Lagen förutsätter alltså i princip att en ungersktalande som ringer brandkåren för att få hjälp mot en brand måste tala slovakiska även i områden som är helt ungerskspråkiga och där brandkåren själv rimligen är bäst på att kommunicera på ungerska. Den som bryter mot lagen kan dömas till böter på mellan 100 och 5.000 euro. Den offentliga sjukvården liksom skolor på lägre

För 50 år sedan blomstrade den 800-åriga tyska kulturen i Weißkirch i Transsylvanien. Den lutherska kyrkan står på UNESCOs världsarvslista, men idag finns det mindre än 50 tyskar kvar, bland dem prästänkan Sara Schuster, här i samspråk med Contras C G Holm.

nivåer är undantagna från de hårda språkregleringarna.

Transsylvanien eftersatt inom Rumänien

Ett annat land med en betydande ungersk-språkig minoritet är Rumänien. I framförallt Transsylvanien (som under tusen år var ett viktigt centrum för ungersk kultur och i freden efter Första världskriget överläts till Rumänien) är ungrarna i majoritet i vissa delar. Men den rumänska regimen har under decennier uppmuntrat rumänsk invandring till Transsylvanien och gärna sett att ungersktalande flyttat till Ungern. När det varit svårt att få högre utbildning eller göra karriär på ungerska är det naturligt att eliten sökt sig västerut och utvecklat sin potential på andra sidan gränsen. Vid fredsslutet efter Första världskriget var ungefär 30 procent av befolkningen ungerskspråkig, idag är siffran nere på 20 procent. Och den sjunker kontinuerligt. Ungrarna anser att området är förfördelat när det gäller statliga satsningar och att det alldeles särskilt gäller de områden som har ungersk befolkningsmajoritet. Även en tillfällig besökare kan se hur exempelvis vägstandarden och standarden på offentliga byggnader som skolor och polisstationer märkbart skiljer sig när man passerar de länsgränser som utgör skiljelinjen mellan Transsylvanien och övriga Rumänien.

Den tyska minoriteten krymper ihop

Om ungrarna är hårt pressade av rumänska seringspolitiken, så gäller det i ännu högre grad tyskarna. Vid fredsslutet efter första världskriget var 11 procent av befolkningen etniska tyskar. Vid folkräkningen 2002 var andelen nere på 0,7 procent.

Tyskarna i Transsylvanien har mycket gamla anor. De kallas saxare och flyttade till området redan på 1100-talet, på inbjudan av kung Géza II av Ungern. De sydöstra gränstrakterna av Ungern (som då omfattade även Transsylvanien) var glest befolkade och Géza ville stärka försvaret av den landsända som snart skulle hotas av de mongoliska horderna under Djingis Khan. Han var också intresserad av att importera teknisk kompetens för att utveckla gruvnäringen, som visade sig dra stor nytta av tyskarnas kunskaper på området. Den tyska bosättningen började i området kring Hermannstadt (som på rumänska

kallas Sibiu och på ungerska Nagyszeben) och Kronburg (på rumänska Brasov och ungerska Brassó). De flesta tyskarna kom från områdena kring Luxemburg och de har under århundradena behållit både språk och kultur med rötter i västra Tyskland. I samband med reformationen följde man så gott som mangrant med till Martin Luthers lära, vilken blev dominerande även i saxarnas gamla hemtrakter.

Eftersom saxarna hade en viktig roll för områdets försvar blev de, liksom ungrarna, privilegierade.

I Öst- och Centraleuropa fanns det nästan överallt tyska minoriteter. Även så långt

cg.holm@contra.nu

österut som i Ukraina och Ryssland fanns det stora infödda tyska folkgrupper. Som nämnt jagades tyskarna iväg efter Andra världskrigets slut från stora områden. Men inte från alla länder. Rumänien var ett av undantagen. Under mellankrigstiden (1930) bodde det 745 000 tyskar i Rumänien, som inkluderade Transsylvanien som rumänerna erövrade från ungrarna i slutet av Första världskriget. Under Andra världskriget var Rumänien inledningsvis allierat med Tyskland, men mot krigets slut slöt Rumänien fred med Sovjet och Röda armén marscherade in. 100 000 tyskar flydde västerut och 80 000 skickades av ryssarna till Sibirien, som straff för att de samarbetat med rikstyskarna under kriget.

Jordbruksmark ligger obrukad. Ungrare och tyskar lämnar landet. Zigenare som tar över de utflyttandes bostäder är inte intresserade av annat än de små trädgårdsodlingarna. Förr odlades här humle i stor skala, nu odlas ingenting (utsikt från kyrktornet i Weißkirch i Transsylvanien)

Efter denna åderlåtning fanns det ungefär 400 000 tyskar kvar i Rumänien, de flesta bosatta i Transsylvanien, som kallas Siebenbürgen på tyska. De tyskar som var kvar i Transsylvanien berövades sina politiska rättigheter, som dock efter kommunisternas maktövertagande i samband med krigsslutet inte hade något reellt innehåll. Regimen i Bukarest var angelägen om att skaffa kontroll över Transsylvanien, vilket innebar att man uppmuntrade rumänsk invandring och klämde åt de etniska minoriteterna.

Under Nicolae Ceausescu tid som rumänsk diktator var Rumänien inte lika Sovjet-vänligt som tidigare. Landet intog en förhållandevis självständig hållning till Sovjetunionen och tog till exempel avstånd från Sovjetunionens inmarsch i Tjeckoslovakien 1968.

Ceausescu träffade den västtyske förbundskansler Helmut Schmidt i samband med att de två länderna upprättade diplomatiska förbindelser i mitten av 1970-talet. Ceausescu gick med på att antalet tyskar som fick lämna Rumänien skulle öka, i utbyte mot att Västtyskland betalade en "lösensumma" för varje etnisk tysk som fick lämna landet. Under 1978 var lösensumman 5.000 D-mark, cirka 25.000 kronor och rumänerna medgav att 16.000 tyskar lämnade landet varje år. När de kom till Västtyskland fick de hjälp med anpassning till det nya samhället, men det gick normalt snabbt och smidigt på grund av att de redan hade det tyska språket och den tyska kulturen med sig.

I samband med kommunismens sammanbrott 1989 ökade antalet utvandrare till 100 000 på ett halvår, sedan började det bli för mycket för Västtyskland och den tidigare generösa inställningen till Rumänien-tyskarna ersattes av begränsningar.

Världsarv på väg att försvinna

Vid ett besök i Transsylvanien kunde jag på plats få en mer handgriplig och konkret bild av hur den etniska rensningen går till. Och har gått till. Jag besökte den lilla byn Weißkirch (Viscri på rumänska och Szászfehéregyháza på ungerska) mitt i Transsylvanien. Under mellankrigstiden var det en nästan helt tyskspråkig by med den lutherska kyrkan och borgen straxt ovanför byn som bygdens stolthet. Kyrkan från 1100-talet gjorde att byn sedan 1999 finns med på UNESCOs världsarvslista. Men kyrkans framtid är osäker. Den tyska menigheten i församlingen har krympt ihop från över 500 personer till mindre än 50. Den tyska befolkningen i Weißkirch stod emot lockelserna från Västtyskland och när gränserna öppnades i samband med överenskommelsen mellan Schmidt och Ceausescu var det bara något hundratal invånare som flyttade västerut. Fortfarande fanns det en fast punkt för den tyska kulturen – och det tyska språket. När jag kommer till byn träffar jag en gammal kvinna klädd i typisk östeuropeisk svart klänning och huckle. Hon visar sig tala flytande tyska med nordvästtysk dialekt. Jag frågar efter kvinnan som jag vet sköter om kyrkan och får veta att hon tagit bilen upp för backen till kyrkan för att öppna den för dagen. Mitt i det helt på tyska förda samtalet smyger sig ordet "Maschine" in. Jag kan senare i ett rumänskt lexikon kolla upp att det är ett ålderdomligt rumänskt ord för bil. Men det har smugit sig in i den annars helt moderna tyskan som kvinnan talar.

Uppe vid kyrkan träffar jag så präs-tänkan Sara Schuster, som tillsammans med sina barn, sköter om kyrkan – en försvarskyrka som tjänade såväl militära som andliga syften när den byggdes av de nyanlända tyskarna på 1100-talet. Det är svårt att fylla kyrkans tyska gudstjänster idag. På sommaren kommer det visserligen en del tyska turister, men resten av året är det de knappt femtio kvarvarande tyskarna som utgör hela underlaget. Jag ser genast att det skulle behövas åtskilliga miljoner kronor för att få kyrkan i acceptabelt skick. Men några sådana miljoner finns inte. Ett

visst ekonomiskt stöd kommer visserligen från Tyskland, men det räcker långtifrån. Runt byn är jordarna bördiga så långt ögat kan nå. På kommunisttiden odlades humle och humlestörarna står kvar. Men nu odlas ingenting. Sara Schuster bjuder in världens alla ölbryggare till byn. "Vi har fint vatten och vi har bevisligen kunnat odla humle alldeles i omgivningen". Chansen att någon ska nappa på det förslaget är minimal. Byn ligger långt vid sidan av landsvägen, det krävs mil på grusvägar för att komma fram. Och den rumänska regeringen är inte särskilt intresserad av att satsa på infrastruktur i en avfolkningsbygd som varit central för både de tyska och ungerska minoriteterna.

Under Ceausescus utvandringssåg sjönk den tyska befolkningen från 500 till 400. De flesta stannade alltså kvar. Men i och med Rumániens inträde i EU skedde något dramatiskt. Över 300 av de kvarvarande tyskarna flyttade. Idag finns den gamla bygatan i klassisk stil kvar och i ena änden finns en rumänsk-ortodox kyrka som är mycket mindre än den lutherska, men vars församling lever på de nyinflyttade i byn. De nyinflyttade är i huvudsak zigenare, som fränsett trädgårdslandet inte alls ägnar sig åt jordbruk. Åkrarna i omgivningen är i stor utsträckning övergivna. Helt uppenbart är också att den rumänska zigenarkulturen och den traditionella tysk-lutherska kulturen som bygger på ordning, arbetsflit och Martin Luthers katekes, inte alls går ihop. På bara några år har majoritetsbefolkningen blivit en liten minoritet. Och allteftersom förvandlingen ägde rum ökade benägenheten bland tyskarna att flytta och minoriteten blev ännu mindre. Sara Schuster ser uppgivet på att den värld hon levit i är på väg att försvinna.

Etnisk rensning utan våld

Etnisk rensning i Europa idag behöver inte ta sig våldsamma uttryck som i Bosnien eller Kosova. Den kan vara smygande och ske genom utmattnings utan våld. Som i de snart försvunna tyska delarna av Transsylvanien.

Den tyska befolkningen är på väg att försvinna helt. Den ungerska är i kraft av sin storlek mer livskraftig. Men ungrarna ser i mycket hur deras minoritetskultur utsätts för ett kraftigt tryck från den rumänska statens sida. Visserligen ges visst skydd för den minoritet som uppgår till minst tjugo procent (bynamnet kan stå

med flera språk på vägs skyltarna om byn har en minst tjugoprocentig minoritet, det blir också möjligt att ordna skolgång för de allra minsta). Bara några klasser upp kan det dock krävas långa dagliga resor för att få skolgång på det egna modersmålet och det kulturella trycket från omgivningen är hårt. För högre utbildning och myndighetskontakter gäller bara rumänska.

Den lokala kyrkobokföringen överfördes till centrala arkiv som drivs på rumänska, vilket gör det svårt eller omöjligt för ungrarna och tyskarna att ens belägga sin egen bakgrund i området. Också i områden där majoriteten är ungerskspråkig är det svårt att klara det dagliga livet med till exempel myndighetskontakter utan att vara bra på rumänska. För dem som vill satsa framåt är vägarna ofta stängda i det egna landet. Chansen att komma framåt och uppåt är att flytta till grannlandet. Men där är inte landsmännen från Transsylvanien alltid välkomna. När det från högerpartiet Fidesz väcktes förslag om att ge etniska ungrare i grannlandet möjlighet att efter ansökan automatiskt beviljas ungerskt medborgarskap röstades förslaget ner i en folkomröstning. Socialistpartiet under exkommunisten Ferenc Gyurcsány drev en hård kampanj mot lagförslaget och hotade med massinvandring av potentiella socialfall. Kampanjen gick hem och lagförslaget stoppades.

Raka puckar

2008 kallaste året

2008 var det kallaste året på jorden under 2000-talet med en medeltemperatur på 14,31 grader Celsius. Bakom uppgifterna står bland annat den amerikanska rymdstyrelsen NASA (källa: Svenska Dagbladet). Samtidigt oroar vi oss för den globala uppvärmningen.

Är det verkligen så farligt om vi i Norden skulle få ett par grader varmare? Den flora vi har i dag skulle kanske till en del bytas mot någon annan, men någon katastrof vore detta knappast.

Darwin utmanas 200 år efter sin födelse

2009 är det dubbelt Darwin-jubileum. Det är i år 200 år sedan Charles Darwin (1809–82) föddes, samtidigt som det är 150 år sedan Darwins banbrytande bok *On the Origin of Species by Means of Natural Selection* utgavs. Darwins tankar fick snabbt genomslag och har länge varit praktiskt taget allenarådande när det gäller att förklara allt livs uppkomst. Under senare år har emellertid en teoribildning som inryms i begreppet intelligent design utmanat evolutionsteorin i Darwins tappning.

*** Charles Robert Darwin föddes i England den 12 februari 1809 som son till läkaren Robert Darwin. Även farfadern, Erasmus Darwin, hade varit läkare och år 1798 utgivit boken *The Laws of Organic Life*, vilken gjorde gällande att allt organiskt liv hade utvecklats från ett och samma filament (eller urtråd) genom årmiljonerna. Ursprunget här till hade Erasmus Darwin emellertid inga synpunkter på.

Med denna släktbakgrund var det intet under att Charles Darwin vid 16 års ålder började studera medicin i Edinburgh i Skottland med sikte på att fullfölja släkttraditionen och bli läkare. Darwin avbröt dock medicinstudierna och övergick i stället till att läsa teologi i Cambridge, där han omsider avlade motsvarigheten till en teologie kandidat-examen. Darwin bedrev även självstudier i zoologi och geologi men hade inte avlagt någon naturvetenskaplig examen, då han 1831 fick möjlighet att följa med den lilla örlogsbriggen Beagle på en femårig sjömätningsexpedition jorden runt.

Denna resa skulle få världshistorisk betydelse.

Ateist och evolutionist

Vid avfärden från England bekände sig Charles Darwin till tidens accepterade så kallade fysikoteologi, enligt vilken Gud hade skapat allt levande för 6000 år sedan. Enligt detta synsätt var adaptationerna (arternas funktionella anpassning till respektive miljö) bevis för Guds allmakt och godhet. Vid hemkomsten fem år senare

Darwin avskaffade Gud som skapare och införde en mekanistisk och ateistisk evolutionslära som varit rådande sedan dess. (Teckning: Benny H. V. Andersson)

fanns ingenting kvar av detta tankegods hos Darwin – världsomseglingen med Beagle hade gjort honom till ateist och evolutionist; han ansåg nu att såväl jordens arter som jordskorpan undergick en ständig förändring.

Stor betydelse för Darwins teorier om artbildningen fick besöket på Galápagosöarna väster om Ecuador i Sydamerika. Här studerade Darwin med förundrat intresse sköldpaddors, finkars och fjärilars utveckling. Darwins modell kan i stora drag beskrivas på följande sätt.

tommy.hansson@contra.nu

Allt levande frambringas mer avkomma än det finns plats för på jorden. Inom varje art produceras desslikes en biologisk variation som delvis kan nedärvas. De varianter som visar sig bäst lämpade för sin miljö överlever och kan fortplanta sig – detta kallas det naturliga urvalet. På så sätt, menade Darwin, nyskapas och förändras arter genom livsmiljöns formande inverkan.

IDarwins anteckningar, som utkom först kring 1980, framgår att den darwinska evolutionsteorin var färdigformad 1839. Han föredrog därefter att vänta med att offentliggöra sin teoribildning i 20 år, först då ansåg han tiden vara mogen. I stället var det Darwins reseberättelse, utkommen 1839, som gjorde dess författare allmänt känd.

1851–54 utgav Darwin en mastodont-

lik monografi över de så kallade rankfotingarna (långhalsar och havstulpaner), ett verk som etablerade honom som en naturvetenskaplig systematiker av rang. Darwin visade att denna art var ett kräftdjur och inte ett blötdjur, som man tidigare antagit.

Charles Darwin hade gift sig med sin kusin Emma Wedgwood och levde som privatlärare på ett lantställe i Kent. Han led av en svårdiagnosticerad sjukdom och kunde bara arbeta ett par timmar om dagen. Under tiden förberedde han ett stort arbete om evolutionen.

Uteslöt försynen

1858 nåddes Darwin av ett brev från naturforskaren A. R. Wallace i Indonesien, vilken kommit fram till liknande slutsatser om den evolutionära utvecklingen som Darwin. 1858 lästes en uppsats, som Darwin och Wallace hade skrivit gemensamt, upp i Linnaean Society i London, dock utan att leda till någon som helst reaktion i forskarvärlden. Därefter redigerade Darwin på ett år sitt manuskript *On the Origin of Species by Means of Natural Selection*, som han haft liggande i 20 års tid.

Boken utkom 1859, och nu lät uppståndelsen inte vänta på sig. Darwins storverk ledde till en revolution inom biovetenskapen, och reaktionen från konservativa kretsar, främst med anknytning till kyrkan, blev stark. 1871 utkom verket i förkortad form i svensk översättning med titeln *Om*

arternas uppkomst genom naturligt urval, men först 1976 utkom en fullständig översättning till svenska språket. Starkt stöd fick Darwin från Thomas Henry Huxley i England och Ernst Haeckel i Tyskland.

Charles Darwin fortsatte sin forskning och utgav 1868 *Variation in Animals and Plants under Domestication*; 1871 utkom *The Descent of Man, and Selection in Relation to Sex*. 1872 var det dags för verket *The Expression of Emotion in Man and Animals*. *On the Origin...* förblev emellertid Darwins oomtvistade magnum opus.

Vad var det då som gjorde att Charles Darwins teori om evolutionen väckte sådan uppståndelse och fick sådant genomslag? Så här svarar *Bonniers Multi-medialexikon*:

”Det som gjorde Darwins teori vetenskapligt kontroversiell var inte tanken att arter förändrades. Den hade uttalats tidigare, bland annat av Lamarck, den hade starkt stöd i geologin och blev snart accepterad i vida kretsar. Det revolutionerande var hans förklaring av hur evolutionen gått till: genom en kombination av en slumpmässig men nedärvd variation och ett av livsmiljön styrt naturligt urval. Denna teori var svårsmält av flera skäl. Den var *materialistisk* eller *mekanistisk*, dvs. den uteslöt medverkan av försynen eller andra ’högre’ makter. Den var *probabilistisk* i stället för deterministisk (dvs. den gjorde inte anspråk på att företräda absoluta sanningar) och stred därför mot tidens av den klassiska fysiken inspirerade föreställningar om att naturen styrdes av

obevekliga lagar.”

”Den starkares överlevnad”

Omkring 1870 hade evolutionstanken i Charles Darwins tappning i stort fått en ohotad ställning, även om en minoritet envist fortsatte att hävda den gudomliga försynens roll i utvecklingen. En av Darwins grundläggande observationer hade varit att några organismer i naturen på ett slumpartat sätt hade ärvt egenskaper vilka gjorde dem mer konkurrenskraftiga än andra i den obevekliga kampen för tillvaron. Den princip som inryms i begreppet ”naturligt urval” verkade för att välja ut de arter som hade störst förutsättningar att överleva och tillåta dem att föra det aktuella släktet vidare.

Ett exempel. Låt oss säga att det finns två variationer av en speciell art av hjortar, en som är utrustad med längre ben än den andra. Om ett rovdjur skulle dyka upp skulle varianten med de längre benen ha störst förutsättningar att undkomma och därmed föröka sig och säkerställa detta slags hjortars överlevnad. Darwins observation gav vid handen att den långbenta hjortens avkomma skulle ära de naturliga förutsättningarna att undkomma rovdjuren och därmed ha tillräcklig konkurrenskraft för att överleva, medan hjortvarianten med de kortare benen skulle gå under.

Det är en sak att likt Darwin applicera principen om ”den starkares överlevnad” på djuren och naturen, en helt annat att tillämpa den på det mänskliga samhället. Det gjorde Herbert Spencer, som faktiskt

var den som myntade uttrycket *the survival of the fittest* (den starkares överlevnad). I Spencers ögon var en del medlemmar av människosläktet mer lämpade än andra att överleva.

Socialdarwinism

Detta synsätt, känt som socialdarwinism, ledde till övertygelsen att vissa individer och så kallade raser hade de starkares rätt att breda ut sig på de svagares bekostnad. Det ledde också till företeelser som rashygien i syfte att befria samhället från ”mindervärdiga” individer och grupper, något som fortlevde inom den svenska socialdemokratis steriliseringsstänkande in på 1970-talet.

Spencers teorier fick stor uppmärksamhet i början av 1900-talet och utnyttjades av såväl storföretagare som politiker i syfte att exploatera mer eller mindre skyddslösa individer och samhällsgrupper för sina egna syften. Tesen om ”den starkes rätt” går igen hos övermänniskofilosofen Friedrich Nietzsche, vilken i sin tur övade ett mäktigt inflytande på Adolf Hitler och de tyska nationalsocialisterna.

I dag är darwinismen biovetenskapens övergripande huvudteori, och dess upphovsman framstår som en ”mästertänkare” fullt i klass med gravitationslagens upptäckare Isaac Newton. De senaste 10-15 åren har dock anhängarna av *intelligent design*, vilka i stort förkastar den hävdvunna utvecklingsläran enligt Darwin, börjat framstå som ett plausibelt alternativ. Mer om detta i artikeln nedan.

”Intelligent Design”

Anhängarna av teorin om intelligent design (ID) ifrågasätter darwinismens materialistiska och mekanistiska synsätt. De avvisar tesen att allt liv frambringats på ett slumpartat sätt under långa tidrymder och förutsätter i stället existensen av en skapande intelligens i universum. Några, men inte alla, kallar denna intelligens ”Gud”.

*** Enligt förespråkarna för ID är livet på jorden alltför komplext för att ha kunnat uppstå och utvecklas enbart genom slumpmässiga variationer och naturligt urval. Man ger exempel på vissa organ som ”irreducibelt komplexa” (irreducible com-

plex); det framstår som orimligt att dessa kunnat utvecklas gradvis under en lång tidrymd. Ett sådant exempel är ögat.

Antony Latham, en allmänpraktiserande läkare på Isle of Harris i Skottland och en av ID-rörelsens frontfigurer, framhåller i sin omtalade bok *The Naked Emperor. Darwinism Exposed* (Janus Publishing Company Ltd., 2005):

”Universum är mycket finstämt. Detta är nu i allmänhet accepterat bland kosmologer. De speciella förhållanden som existerade vid den stora smällen (the big bang) för 13 miljarder år sedan måste vara mycket precisa i syfte att leda fram till den sorts ’biofiliska’ kosmos som kan ge utrymme för liv. Ett annat ord för att beskriva universum är ’antropiskt’, innebärande att universum tycks perfekt ordnat att produ-

cera inte bara liv utan också människan. De förhållanden och lagar som var inbäddade i dessa första moment var avgörande. Små variationer i vilket som helst av de varierande förhållandena kunde ha betytt döden för ett sådant biofiliskt universum. Att uppnå bildandet av galaxer, stjärnor, vårt solsystem och jorden krävde en sådan finstämdhet att man oundvikligen letar efter stämman.”

Darwin obsolet

Begreppet intelligent design användes första gången 1989 i den kreationistiska boken *Of Pandas and People* av Paul Davies och D. H. Kenyon. Det återanvändes sedan av Philip E. Johnson i *Darwin on Trial* 1991. Den mest bekante av dagens amerikanska ID-förespråkare torde vara Michael Behe,

född 1952, professor i biokemi vid Lehigh University i Pennsylvania samt forskare vid Discovery Institute. Det var Behe som myntade termen "irreducible complex".

Behe var en gång anhängare av Darwins evolutionslära, men efter att ha läst boken *Evolution: a Theory in Crisis* (1986) av Michael Denton började han ifrågasätta den hävdvunna klokskapen. Därpå kom han till slutsatsen att vissa system är så komplicerade, att man måste förutsätta en intelligent skapare. Behe tillhör de ID-forskare som inte velat uttala sig om skaparens identitet, varför det inte varit helt lätt för Darwin-apologeter att avfärda honom som hopplöst religiös.

Michael Behe accepterar tanken på ett gemensamt ursprung för alla arter, liksom att människan emanerar från primater. Detta gäller dock inte alla anhängare av intelligent design.

Michael Behes mest kända verk är *Darwin's Black Box* (The Free Press, 1996), som behandlar de så kallade molekylära maskiner som utgör grunden för livet på jorden: som genererar celler och reaktioner, som katalyserar de kemiska reaktioner som framkallar matsmältning, fotosyntes, immunförsvar med mera. Behe hyllar de enorma framsteg som gjorts inom biokemin sedan 1950-talet och som inneburit revolutionerande framsteg inom medicin och jordbruk, framsteg som Darwin inte kunde föreställa sig.

I ljuset av dessa framsteg, menar Behe, ter sig Darwins evolutionsteori obsolet: Darwin kunde kanske förklara hur hästarnas hovar uppstått, men inte de komplicerade molekylära processer som bestämmer hur livet fungerar.

Hopp i utvecklingen

Den som vill få sig till livs en någorlunda lättläst introduktion till intelligent design bör dock vänta med Behes mer komplicerade resonemang för att i stället ge sig på exempelvis Lathams *The Naked Emperor*, en bok vilken i 16 kapitel gör sitt bästa för att på ett underhållande men samtidigt seriöst sätt smula sönder Darwins teorier och det försvar för dessa som utformats av vår tids troligen mest prominente Darwin-apologet, Richard Dawkins.

Latham klargör i kapitel två, "The First Life on Earth": "Vår kunskap om molekylärbioologi och de första organismerna växer hela tiden – och den är oändligt större än när Darwin levde. Denna större kunskap har gjort själva motsatsen till att jaga ut Gud.

Det säregna djurlivet på Galapagos-öarna påverkade Darwins tänkande. Här en leguan.

Ju mer vi vet och förstår, desto större är mysterierna och oförklarade fakta."

I kapitel fyra tar Latham upp fossilfynd som gjorts av ryggradslösa djur. Den darwinska teoribildningen förutsätter att det i fossilregistret skall finnas klara bevis för en gradvis utveckling från en typ till en annan, eftersom teorin står och faller med idén att varje djur eller växt är en modifierad efterföljare till tidigare generationer. Det är de små modifieringarna som, om vi får tro Darwin, åstadkommer den livsduglighet som gör att en viss art kan överleva. Darwin var själv smärtsamt medveten om behovet av att finna övergångsformer – "felande länkar" – för att hans teori skulle kunna verifieras.

Under Darwins tid var det ont om sådana övergångsformer, men evolutionslärans upphovsman räknade med att dessa skulle upptäckas av kommande generationer forskare. Riktigt så har det inte blivit. Den som läser en modern lärobok i paleontologi, skriver Latham, kommer därför att finna att samma problem som Darwin ställdes inför – en allmän brist på fossila bevis – i stort sett fortfarande råder. Det finns visserligen en form av "evolution", menar Latham, "men det är inte den smidiga typ som Darwin insisterade på; snarare består den av en lång serie 'plötsliga förändringar' (saltations) – plötsliga utvecklingar av ny form som det inte finns någon förklaring till."

En kristen trosbekännare skulle hävda att dessa plötsliga förändringar, hopp i utvecklingen, sker som en följd av en direkt skapelseakt av Gud.

Det finns andra typer av ID-anhängare än vetenskapligt inriktade författare som Michael Behe och Antony Latham. Den nyzeelandsfödde kristne förkunnaren Ray Comfort, bosatt i Kalifornien, är en sådan. Comfort är en hårtslående debattör som gått i närkamp med den amerikanska ateistorganisationen American Atheists och talat på Yale University om ateism. Han är till synes outröttligt verksam som författare och predikant med fler än 60 böcker bakom sig.

Gud tror inte på ateister (Gospel Media, 2008) lyder den fyndiga titeln på en bok av Comfort som rätt nyligen kommit ut i svensk översättning. Comforts syfte med boken är att påvisa den bristande logik som vägleder den troende ateisten, och han gör det på ett polemiskt slagkraftigt sätt. Boken är fullproppad med argument för att det var Gud och ingen annan som skapade jorden och universum, och även om inget av dessa argument skulle övertyga en fyrkantig Darwin-lärjunge så är Comforts bok ändå intressant och läsvärd.

Comfort driver exempelvis med gudsförnekarnas aversion mot tro över huvud taget och visar hur hela vår tillvaro faktiskt är uppbyggd kring saker vi måste blint tro på för att över huvud taget kunna existera: såsom att frukostflingorna och mjölken inte är hälsovådliga, att stolen vid frukostbordet håller för vår vikt, att vädret blir som väderpresentatören på TV förutsagt, att vattnet som kommer ur rören i köket går att dricka, att hissar och andra fortskaffningsmedel fungerar som tänkt.

Om vi menar oss ha säkra belägg för allt detta, borde vi då inte kunna tro på att den natur och de människor och djur vi ser omkring oss dagligen har en skapare som upphovsman?

Guden Darwin

Evolutionister och ateister tror visserligen inte på Gud, men de har en egen gud: Charles Robert Darwin. De tenderar att marginalisera och brännmärka alla som tillåter sig att uttrycka minsta tvivel på Darwin och evolutionen som hopplöst bigotta bibelviftare och tungomålstalare. Den växande rörelse, som i intelligent design tycker sig ha funnit ett hållbart alternativ till darwinismen, avfärdas i tvärsäkra och ofta förolämpande ordalag som pseudo-vetenskap – sedan hjälper det inte att ID stöds av både molekylärbioologer och partikelfysiker med oklanderligt vetenskapliga CV:n.

Kommuner prioriterar fritid och kultur

Hur prioriterar svenska kommuner mellan kärnverksamheterna vård, skola, omsorg och mindre nödvändiga sektorer såsom fritid och kultur? Behöver verkligen kommunerna mer pengar från staten för att få sina budgetar att gå ihop? Dessa frågor blir besvarade i den nyligen utgivna Timbro-rapporten "Långt ifrån lagom – kommunala satsningar i kristider", författad av Lotta Moberg, student i nationalekonomi vid Lunds universitet, och Jonas Sigedal, student vid Handelshögskolan i Stockholm.

★★★ Under pågående lågkonjunktur får kommunerna problem med att få sina budgetar att gå ihop, varför de måste spara in på utgifter eller höja kommunalskatterna. För att undvika stora besparingar inom de viktigaste välfärdstjänsterna skola, vård och omsorg kräver kommuner och landsting mer pengar från regeringen. Moderaten Anders Knape, som är ordförande i Sveriges kommuner och landsting, SKL, kräver samma sak.

Regeringen har i sin tur beslutat att tillskjuta 17 miljarder kronor till kommunsektorn under perioden 2010–12 för att undvika neddragningar i välfärden. Oppositionen kräver givetvis mer och snabbare utbetalning än regeringen.

Nedslående resultat

Risken finns därför att valdebatten 2010 kommer att reduceras till sifferexerciser där den som bjuder högst vinner. I Timbro-rapporten *Långt ifrån lagom – kommunala satsningar i kristider* av Lotta Moberg och Jonas Sigdal framgår det dock att kommunerna inte behöver skära ned i välfärdstjänsterna. Åtminstone inte i den omfattning som många är rädda för.

En stor del av kommunernas resurser går nämligen till kultur och fritid och andra sektorer som inte rör vård, skola och omsorg. Var femte skattekrona går till dessa områden. Det räcker med råge för att undvika nedskärningar i kommunernas

Sveriges kommuner satsar gärna på fritidsanläggningar – som Östermalms IP i Stockholm. (Foto: Tommy Hansson)

kärnverksamheter. Ur ett makroperspektiv skulle därmed inte några nedskärningar inom dessa sektorer behöva göras över huvud taget.

Politik handlar om att prioritera mellan olika värden. I en drömvärld behöver man inte prioritera, där kan man satsa på allt. Men i verkligheten är resurserna begränsade och därför måste politiker göra tydliga prioriteringar. De flesta medborgare skulle nog hålla med om att kvaliteten i skolan går före ett badhus. Få skulle nog säga att en skid tunnel är viktigare än att äldre

fredrik.runebert@contra

människor på äldreboenden får komma ut ibland. Men trots det väljer många kommuner att dra ned på sina kärnverksamheter och fortsätta satsa på fritid och kultur.

I Timbro-rapporten undersöker författarna 16 kommuners hantering av lågkonjunkturen och hur mycket de har eller planerar att dra ned på lärare och omsorgspersonal samt hur mycket dessa kommuner satsar på fritid och kultur. Urvalet av kommuner utgår från hur mycket de satsar på kultur och fritid per invånare samt om de varslat om skattehöjningar och/eller uppsägningar inom vård, skola och omsorg. Och kommunerna är både höger- och vänsterstyrda. Resultatet av studien är nedslående.

Färre nämnder

I kommuner som har lägre utgifter för fritid och kultur som Kävlinge och Vellinge finns det inte några fritids- och kulturnämnder,

utan utgifterna för fritid och kultur ligger inom en mer omfattande nämnd. Fördelen med färre nämnder är, förutom att kostnaderna blir lägre för sammanträden, att prioriteringarna mellan olika utgiftsposter såsom hattmuseum och högre personalitet inom äldreomsorgen eller kommundrivna djurparker och högre lärartäthet i grundskolan blir mer naturliga.

I kristider använder kommunerna oftast osthylstekniken, som går ut på att man sparar lika mycket i procent mellan de olika nämnderna. På så sätt slipper politikerna hårdföra och energikrävande dragkamper mellan olika nämnder. Dessutom kan det på ytan se ut som att man är rättvis mot alla eftersom besparingarna fördelas lika på alla. Problemet är bara att man därmed likställer skola och omsorg med fritid och kultur. Om flera utgiftsposter är samlade i en nämnd blir det mer tydligt, att man hellre bör dra ned stödet till teaterverksamheterna än att säga upp personal i grundskolan och hemtjänsten.

I genomsnitt spenderar svenska kommuner 1921 kronor per invånare på kultur och fritid. Det utgör en femtedel av satsningarna på äldreomsorgen och en sjundedel av utgifterna för grund- och gymnasieskolor.

Trevligt, men...

Karlstad är ett exempel på en kommun som behöver göra besparingar inför 2010 samtidigt som de satsar stora summor på fritid och kultur. Kommunen behöver spara 6 miljoner kronor inom gymnasienämnden. År 2010 har gymnasieledarna fått ett

sparbeting på 2 procent. Det har lett till att inga löneökningar kommer att genomföras och att sju lärare kommer att sägas upp, vilket antas resultera i en sämre lärartäthet. Grundskolans lärartäthet kommer att minska från 8,1 till 7,8 per 100 elever.

Samtidigt får kultur- och fritidsnämnden en tillökning 2010 på 23 miljoner kronor jämfört med 2008, vilket betyder en ökning med 12,4 procent. De ökade anslagen tros bero på ökade kostnader för idrottshallar. Vidare kostar Värmlandsoperan och Värmlands museum 14 miljoner kronor. Värmlandsteatern får, förutom ett bidrag på 354 000 kronor, även ett hyresbidrag på 1 miljon kronor för en av teaterns scener.

Vidare anslås 200 miljoner kronor för en uppgradering av kommunens badhus samt ett ökat anslag på ett antal miljoner kronor till projektet "Blommornas stad", som går ut på att marknadsföra kommunen som inte enbart solens stad utan också blommornas stad. Visst är det trevligt med blommor och teater, men frågan är om uppsagda lärare och elever som får sämre service håller med om det.

I Botkyrka kommun ska politikerna spara 25,7 miljoner kronor inom barn- och ungdomsnämnden samt 11 miljoner kronor inom utbildningsnämnden. Den totala budgeten för kultur- och fritidsnämnden är 165 miljoner kronor. Nämnden är dock tvungen att spara 3 miljoner kronor under 2010. Samtidigt som dessa besparingar görs satsar kommunen på att investera i en skidtunnel som ska möjliggöra längdskidåkning året runt innanför glasväggar och under jord.

Visst är det trevligt att åka skidor, men är det mer värt än kvaliteten i skolan? Och är det verkligen så klimatsmart att använda energi till att möjliggöra skidåkning även på sommaren? Projektet beräknas landa på 100 till 200 miljoner kronor. Det lägre beloppet motsvarar finansieringen av 40 grundskolelärare under tio år. Botkyrka ger också bidrag för cirkus i bostadsområden samt gatuteater.

Moderathöjd skatt

I Skellefteå måste socialnämnden spara 20 miljoner kronor 2010. Föreslagna besparingar är 20 färre boendeplatser för äldre samt att 4,5 tjänster dras in. I genomsnitt satsar varje kommun 1921 kronor per invånare på kultur och fritid. I Skellefteå räcker inte det, utan deras satsningar ligger på 3.132 kronor per invånare. Vad är det

då som kostar?

En stor budgetpost är bidrag till studieförbunden vilka erbjuder kurser i allt möjligt från foxtrot till vinprovning. Studieförbunden erhåller i Skellefteå 5,6 miljoner kronor. Detta motsvarar den besparing på tolv korttidsboenden för äldre som planeras inför 2010. Det pikanta är dock att de kurser som studieförbunden arrangerar inte är gratis trots kommunbidragen. Det betyder att det enbart är de som, efter att den höga kommunalskatten på 32,9 procent liksom andra skatter är betalda, har tillräckligt mycket pengar över som kan delta i kurserna. Är detta, precis som teatersubventioner, en subvention som betalas av alla till de som är någorlunda rika?

I Eskilstuna får studieförbunden 12 miljoner kronor, samtidigt som kommunen planerar att höja skatten med 10 öre, trots den höga kommunalskatten på 32,35 procent. Skattehöjningen inbringar cirka 15,7 miljoner kronor. Ett sparkrav har lagts på 101,4 miljoner kronor, vilket fördelas lika i procent mellan de olika nämnderna. Extra intressant är tilldelningen av anslagen till studieförbunden. Kommunen anslår en klumpsumma som sedan fördelas av en sammanslutning som administreras av ABF. Tomas Idergard påpekar på *DN-debatt* att i andra länder som Italien skulle detta betraktas som korruption.

I Helsingborgs kommun planerar de borgerliga partierna, på Moderaternas initiativ, att höja skatten med 10 öre från nuvarande skattenivå på 30,5 procent. Kommunen satsar mest på kultur i hela Sverige, 1.800 kronor per invånare mot genomsnittet 885 kronor.

I artikelförfattarens hemkommun, Avesta, driver kommunen två badhus och en djurpark samt ger bidrag till en skatepark och tidigare till speedway. Trots detta har kommunen dragit in omsorgsplatser och lagt ned dagverksamheten för äldre.

Intressant jämföra

Tomas Idergards och rapportförfattarnas förslag är att staten ska lagstifta om att kommuner måste slå samman kultur- och fritidsnämnderna med exempelvis utbildningsnämnden för att skapa bättre förutsättningar för politiker att göra rationella avvägningar. Ett annat förslag är att villkora statsstöden med att pengar enbart går till vård, skola och omsorg. Dessa förslag bryter mot det kommunala självstyret.

Därmed sällar sig Timbro till den skara som via exempelvis maxtaxan vill styra kommunerna från statlig nivå.

Anders Knappe har på *DN-debatt* kritiserat rapporten för att den överskattar kommunernas utgifter för kultur och fritid och sammankopplar det med extrema exempel från enstaka kommuner. Han menar att stora delar av den femtedel som Idergard anser att kommunerna kan spara på utgör renhållning, snöröjning, gatuunderhåll, brandförsvär, miljöskydd och flyktmottagning. Några av dessa uppgifter är kommunerna tvingade att utföra. Knappe menar i stället att kultur och fritid enbart står för fem procent av kommunernas utgifter. Då handlar det oftast om drift och underhåll av idrottsanläggningar, bibliotek och teatrar.

En annan kritik är att rapportens författare ställer investeringar i byggnader och anläggningar mot kostnader i skola, vård och omsorg. I stället borde man jämföra driftskostnaderna för anläggningarna. Motargumentet till denna kritik är att det kan vara intressant att jämföra vad alternativet till en investering i en anläggning kan vara. En politiker måste kunna ta ställning till om det är bättre att använda några miljoner till att anställa fler lärare i skolan i tio år eller om det är bättre att bygga en idrottsanläggning.

Raka puckar

Religiösa tecken i skolan

Sveriges situation i dag är som bekant att vi har en stor invandring till vårt land. Det är viktigt att vi hittar former för att utbilda och sysselsätta dessa nytillkomna personer. Ett påtagligt problem är att många invandrare har en mycket tydlig religiös tillhörighet ofta långt från vårt kristna samhälle. Skolans viktigaste uppgift, har utbildningsminister Jan Björklund sagt, är att förmedla kunskap. Den enskilde lärarens religiösa tillhörighet borde då inte få påverka undervisningen.

Iskolan bör det därför inte vara tillåtet för lärare att bära religiösa tecken som gör att eleverna ifrågasätter lärarens objektivitet. Ett förbud för lärare och elever att bära religiösa kännetecken i skolan bör därför kunna diskuteras. Privat är det en helt annan sak.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Tommy Hansson och C.G. Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan om inte annat markeras med citationstecken.

Centern vill hissa bögfågeln

Centerpartiets starke man i Södertälje, kommunalrådet Tage Gripenstam, har för andra året i rad föreslagit att kommunen skall hissa den regnbågsfärgade "bögflaggan" på flaggstänger utanför kommunala byggnader i samband med "Pridefestivalen" i Stockholm.

Kommunstyrelsens ordförande, Anders Lago, förklarade sig vara positivt inställd till förslaget men hänvisade till att kommunens flaggpolicy ännu inte tillåter en sådan åtgärd. Någon regnbågsflaggning blev det därför inte det här året.

(*Länstidningen, Södertälje*)

Försvaret och Ryssland

Sedan socialdemokraterna övertagit regeringsmakten 1994 började Sveriges militära nedrustning accelerera, och det tidigare bannlysta Vänsterpartiet har bjudits in i försvarsdebatten. På tio år efter sossarnas maktövertagande minskade försvarets andel av BNP från 2,6 procent till 1,4 procent, och på tre decennier har försvarets del av BNP mer än halverats. Detta konstaterar Ruben Agnarsson i en artikel i tidningen *Världen idag* den 24 september.

"Placeringen av försvarsanläggningar

skedde inte längre utifrån militärstrategiska överväganden, utan sågs mest som glesbygdsstöd och arbetsmarknadspolitiska styrinstrument", skriver Agnarsson träffande. Han noterar vidare att de så kallade nya Moderaterna, när de tillsammans med övriga allianspartier tog över makten 2006, övertog socialdemokraternas retorik i försvarsfrågan. Utrikesminister Carl Bildt hävdade dessutom i utrikesdeklarationen 2007 att "Europa har aldrig varit friare och säkrare än i dag."

Sedan kom Rysslands invasion av Georgien 2008, en händelse som kullkastade alla tvärsäkra spådomar om den eviga freden i vårt närområde och försäkringar om Rysslands fredsvilja. I dag marscherar trupperna återigen i militärparaderna på Röda torget i Moskva. Agnarsson skriver: "För knappt en vecka sedan godkände ryska duman en lag som ger Rysslands armé rätten att använda militärt våld utomlands, utan särskilt tillstånd."

I september hölls vidare en gigantisk rysk militärovnings i Östersjöområdet, något som understryker att den planerade gasledningen i Östersjön av Moskva ses som en del av den militärstrategiska ryska infrastrukturen vilken skall försvaras med militär makt.

Somliga bedömare vägrar dock inse att Ryssland ingår i hotbilden mot vårt land. I somras hade exempelvis Sveriges Radios förre Moskva-korrespondent Vladislav Savic en radioserie, där han ifrågasatte

om Ryssland utgjorde något hot. Kanske var det rentav tvärtom, menade Savic: "I Moskva ser man Sverige som ett av de mest antryska länderna inom EU."

ABs hets mot Israel

Justitiekanslern (JK) Göran Lambertz har friat *Aftonbladets* beryktade artikel av Donald Boström, där denne i en stort uppslagen drapa på kulturavdelningen anklagade Israels armé för att sprätta upp palestinska lik som dödas i strider och stjäla organen. Boström kopplade på ett försåtligt sätt ihop de påstådda organstölderna med en stöldhärvä involverande mänskliga organ, där bland annat amerikanska rabbiner var inblandade.

Artikeln anmäldes av två personer för hets mot folkgrupp, men JK Lambertz friar således *Aftonbladet* från dessa anklagelser. I motiveringen heter det bland annat: "Den grundlagsfasta principen om yttrandefrihet utgör en viktig grundval för fri debatt och åsiktsbildning."

JK menade också att den svenska regeringen mycket väl kunde ha riktat kritik mot Boströms vämjeliga artikel, som för tankarna till medeltida propagandalögner om att judar rövar bort och mördar kristna barn för att använda deras blod vid religiösa ritualer.

Såväl statsminister Reinfeldt som utrikesminister Bildt påstod att en svensk regering är lagligen förhindrad att kommentera innehållet i pressartiklar. Så är det emellertid inte – man kunde exempelvis mycket väl ha sagt något i stil med att "Dessa uppgifter har vi ingen anledning att tro på".

Ett sådant ställningstagande hade varit en artig gest mot Israel, vars regering blev mycket upprörd över AB-artikeln och krävde att den svenska regeringen skulle agera. Goda förbindelser med den konservativa regeringen i Jerusalem verkar dock inte stå särskilt högt på alliansregeringens dagordning.

Kulturradikalismen

Varje avvikelse från kulturradikalismen uppfattas av dess företrädare som uttryck för extremism. Det hävdar Johan Lundberg, chefredaktör på *Axess magasin* i sin ledare i magasinets septemernummer. Lundberg skriver:

"Kulturradikalismen kan med en term hämtad från marxismen beskrivas som nutidsfetischismens ideologiska överbyggnad. Kulturradikalismen utveckla-

des huvudsakligen under andra halvan av 1800-talet och var som kritiskt verktyg mest effektiv för ungefär hundra år sedan, när äldre föreställningsformer i vår kultur verkligen hade en hämmande inverkan på individen... I en tid som kan beskrivas som just nutidsfetischistisk får emellertid kulturradikalismen en på många sätt ny funktion. Från att ha varit kritisk blir den bekräftande, vilket innebär en dränering av dess energi och inneboende kraft.”

De politiskt korrekta kulturknuttarna är alltså, menar Lundberg, inte längre ifrågasättande utan maktbekräftande. Allt som inte passar in i kulturradikalernas hallstämplade idealbild av verkligheten avfärdas som extremistiskt och farligt.

Ofta dras hiskeliga paralleller till den tyska nationalsocialismen, som då *Aftonbladets* kulturchef Åsa Linderborg den 11 augusti jämförde med KD-ledaren Göran Hägglunds nymornade konservatism med Joseph Goebbels. Ett annat exempel är då *Dagens Nyheter's* Dan Jönsson avfärdade en ny bok av Ernst Brunner med epitetet ”en kulturkonservativ spya”.

Robotar fungerar bättre än muslimer i skolan?

I Stockholm kräver en muslimsk elev vid förskoleutbildningen, Alia Khalifa, att hon ska få använda ett skynke som täcker hela ansiktet utom ögonen. Den kommunala skolan har vägrat, men frågan ska nu prövas enligt diskrimineringslagstiftningen. Det finns de som försöker komplettera lärarkåren med robotar. Sådana experiment pågår i Japan. Saya är en robot som utvecklats vid Tokyo University of Science och användes ursprungligen som receptionist. Nu testas man andra uppgifter, exempelvis i skolan. Viktigast i utvecklingsarbetet är att förbättra robotens förmåga att uttrycka känslor som överraskning, fruktan, avsky, vrede, glädje och sorg. Det görs med hjälp av konstgjorda muskler och pneumatik samt en ”hud” som består av silikon och ett yttre lager av uretan. Forskarnas mål är att skapa så realistiska uttryck som möjligt, då ansiktsuttrycken är helt essentiella i kommunikationen mellan människor och därmed också i utvecklingen av en robot som skall fungera i ett nära samarbete med till exempel skolbarn.

(Illustrerad Vetenskap berättar om robotarna)

Knarkande skattehandläggare

En skattehandläggare har under sex år under drogpåverkan eftertaxerat en stor del av den svenska affärseliten, samtidigt som han undanröjde skatter och moms i miljonklassen för ekobrottsmisstänkta bolag. Det uppges att ”överklaganden gick direkt ner i papperskorgen” och att mannen fick fria händer att sköta utredningarna utan inblandning från cheferna. När mannen så småningom fick sparken på grund av sitt missbruk försökte Skatteverket sopa hela saken under mattan och alla handlingar som rör uppsägningen har ”försvunnit”. Vad brukar Skatteverket göra för antaganden om den skattskyldige som slarvat bort papper?

(Realtid.se)

Malmö kommun bjöd medborgare på 130.000 kronor

Klantiga administratörer på Malmö kommun skrev fel siffra när en räkning skulle betalas och de pengar som skulle ha betalats en faktura från badhuset Aqva-kul. Fakturan var på 399.000 kronor. När kommunen efter semestern fick en betalningspåminnelse upptäckte man misstaget. Pengarna hade hamnat hos en arbetslös kvinna som tackade och tog emot (nja, tackade gjorde hon ju inte). Hon har spendera 130.000 kronor på två månader, men betalade tillbaka kvarvarande 269.084 kronor. Nu har fritidsnämnden beslutat att vare sig göra polisanmälan eller försöka få tillbaka mer pengar. Kommunen handlar lättvindigt med medborgarnas moral. Och deras inbetalade skattepengar.

(Sydsvenska Dagbladet, Malmö)

Klimatpåverkan

Ett varmare klimat kommer att förbättra avkastningen på svenskt jord- och skogsbruk. Sverige får, om temperaturen stiger, längre odlingsperioder och en statlig utredning (SOU 2007:60) beräknar att vårt lands skogsbruk kommer att tjäna mellan 300 och 600 miljarder kronor och jordbruket mellan 30 och 70 miljarder kronor fram till år 2100. Ändå säger jordbruksministern att jordbruket är en av de allvarligast påverkade sektorerna från klimatpåverkan.

Signifikativt görs inga ansträngningar för att komma åt jordbrukssubventionerna och tullmurarna som hindrar de fattiga ländernas livsmedelsexport till EU under det halvår som Erlandsson är ordförande i EUs ministerråd för jordbruksfrågor. Istäl-

let satsar Sverige på djurskydd och den för Sverige så lönsamma klimatpåverkan.

(Tidskriften Neo)

8 av 10 domare från regeringen

Domarna i våra högsta domstolar, Högsta Domstolen och Regeringsrätten, har normalt gått via regeringskansliet. En tjänst vid justitiedepartementet eller finansdepartementet tycks nästan vara en förutsättning för att få förtroendet – då har personen i fråga skaffat sig politiska förankringar och kan antas vara lyhörd för politikernas syn på saker och ting. Riksdagsledamoten Henrik von Sydow konstaterade i sin examensuppsats i juridik att 44 av 56 domare i de två domstolarna hade tjänstgjort i regeringskansliet. Maktdelningsläran blir rejält underminerad.

(Sunt Förnuft)

Anarkister kostade 58 miljoner i bara Malmö-Lund!

Sydsvenska Dagbladet har i en ambitiöst upplagd artikelserie granskat de små vänstergrupper som stått för en betydande del av de ökade våldsinslagen på gator och torg i Skåne. De sammanfattar att kostnader för skadegörelse och polisinsatser under året uppgår till 58 miljoner kronor, vilket jämförs med polisens kostnader för insatser i samband med tio skånska högriskmatcher i fotboll – 2,2 miljoner kronor.

Intressant är hur intervjuade överklass-slynglar ser på saken. Det är polisen som själv bestämmer om insatser och hade anarkisterna bara fått härja fritt (ockupera privat egendom, stoppa idrottsevenemang, förhindra lagliga demonstrationer för att det är fel åsikter som framföres) så hade polisen inte kostat något alls! Men medborgarnas rättigheter hade naturligtvis krossats av en hop skränande vänsterfascister. Vilket är vad de vill. De anser sig i intervjuerien ha rätt att göra allt som de uppfattar som rätt. De lagar som fattats i demokratisk ordning behöver inte åtlydas om dessa små Übermensen tycker att det är fel lagar. Då gäller den egna uppfattningen.

Signifikativt nog fick gänget stryk och tvingades fly när de skulle ta sig an Rosengårdsbornas intressen. De som bodde i Rosengård var inte intresserade av hjälpen.

Det är inga stora grupper det handlar om, Syndikalistisk Ungdom i Lund har 15 medlemmar och Malmös motsvarighet har 23 medlemmar. ”Förbundet Allt åt Alla” vill inte berätta hur få medlemmar de är.

UTLANDS-NYTT

Borgerlig majoritet bland väljarna – men inte i Stortinget

Fremskrittspartiet (FrP) svarade för sitt bästa val någonsin då Norge gick till val i mitten av september. Med 22,9 procent av rösterna blev FrP det klart största borgerliga partiet. Även Høyre noterades för en framgång med 17,2 procent. Eftersom dock det liberala Venstre noterades för ett katastrofval och bara med knapp nöd hankade sig kvar i parlamentet, kunde den röd-gröna regeringskoalitionen anförd av statsminister Jens Stoltenberg sitta kvar med mycket knapp marginal. Detta trots att de borgerliga fick fler röster – 49,5 mot 47,8 i procent räknat.

Valkatastrofen (partiet minskade från tio till två mandat) fick Venstres partiledare Lars Sponheim att tillkännage sin avgång, som skall träda i kraft vid partikongressen våren 2010. Flertalet bedömare är överens om att Sponheim – som själv åkte ur riksdagen – straffades av väljarna för att han före valet klagat om att han under inga omständigheter kunde tänka sig att sitta i samma regering som Fremskrittspartiet. Själv menade han i en ”analys” efter valet att orsaken till Venstres fiasko var att han inte tillräckligt kraftfullt tagit avstånd från FrP!

Det har inte hänt sedan 1980-talet att en norsk regeringskoalition återvalts. Stoltenberg kunde därför med rätta känna sig tillfreds med valutgången. Vad de borgerliga beträffar blir det sannolikt svårt för

de etablerade partierna att fortsättningsvis hålla FrP utanför ett regeringsunderlag. FrPs partiledare Siv Jensen kommer därför med stor sannolikhet att bli en stark statsministerkandidat till stortingsvalet 2013.

Livsfarlig allians

I början av september besökte Venezuelas socialistiske president Hugo Chávez mulornas Iran för åttonde gången och trivdes som vanligt mycket bra ihop med Irans nyvalde president Mahmoud Ahmadinejad. De båda statscheferna försäkrade pressuppbådet att de med gemensamma krafter skulle kämpa mot ”imperialismen”.

Innan Ahmadinejad tillträdde som Irans president 2005 var relationerna mellan de båda länderna inte särskilt hjärtliga. Efter att ha lyssnat på den iranske ledarens antivästerländska retorik insåg dock Hugo Chávez att han hade funnit en man av samma skrot och korn som han själv. Förbindelserna har därefter hela tiden uppgaderats, och vid Chávez nyligen timade statsbesök slöt de båda länderna omkring 200 samarbetsavtal av skilda slag. Man enades också om att med gemensamma krafter utforska internationella frågor såsom USAs politik i Latinamerika och Mellanöstern.

Chávez för sin del har tidigare hotat Colombia med krig om landet låter USA bygga militärbaser på Colombias territorium, baser som Colombia säger sig behöva

för att komma till rätta med narkotikatraffiken. Ahmadinejad å sin sida har upprepade gånger förklarat att Israel bör utplånas från jordens yta samt även förnekat Förtintelsen. Att dessa båda obalanserade diktatorer samarbetar intimt med varandra bådär inte gott för världens framtid – relationen mellan Iran och Venezuela måste betecknas som en livsfarlig allians.

En som skriver under på den slutsatsen är Robert Morgenthau, som i en analys i *The Wall Street Journal* den 8 september bland annat framhöll att de iranska makthavarna upprättat ett effektivt system för att med bedrägliga metoder flytta pengar över hela världen med minimal risk för upptäckt. Morgenthau drar denna slutsats:

”Regeringen [i Iran] har gjort detta, tror jag, för att betala för material som är nödvändigt för att utveckla kärnvapen, långdistansmissiler och vägbomber... De iranska hoten i form av nukleär kapacitet och långdistansmissiler, samt smygande iranskt inflytande i den Västra hemisfären, kan inte bortses ifrån.”

Enligt Morgenthau är det vidare mycket möjligt att Venezuela, som förfogar över cirka 50 000 ton obrutet uran, inom en snar framtid kan komma att bryta uran åt Iran.

Vattenåtervinning i Israel

Enlig en FN-rapport som presenterades vid World Water Forum i Istanbul är Israel ledande i världen när det gäller vattenhantering. Att Israel ligger i framkant på detta område är närmast en livsnödvändighet för landet, eftersom vattentillgångarna är knappa och det gäller att få vattnet att räcka åt befolkningen.

Israel låter även färdigheterna på området gå på export. Det finns i nuläget omkring 200 israeliska företag som är verksamma när det gäller export av kunskap beträffande avsaltning, hushållning, återvinning, rening och bevattnings till drygt 100 länder.

Det uppges också att i Israel renas närmare 70 procent av allt dagvatten, vilket kommer till återanvändning inom jordbruket. Dessutom återanvänds mycket av överskottsvattnet från avloppen för andra syften.

(Menorah)

Japansk ursäkt

Valet i Japan slöt med en jordskredsseger för Japans demokratiska parti, som bildades för elva år sedan. Partiet tillfogade därmed det Liberaldemokratiska partiet dess andra valnederlag sedan 1955. Innan den avgå-

ende premiärministern, Taro Aso, lämnade sin post hann han dock med att göra en remarkabel sak. I en ceremoni vid högtidlighållandet av Andra världskrigets början bad han nämligen om ursäkt för det lidande Japan tillfogade andra folk och länder:

”Vårt land förorsakade många länder oerhörd skada och lidande, särskilt folk i Asien. Som representant för det japanska folket uttrycker jag ödmjukt mitt beklagande för offren, tillsammans med djup ånger.”

Aso lovade också att Japan aldrig mer skulle uppträda som man gjorde under kriget.

(National Review)

Kinapolis stormade kyrka

Över 100 personer skadades när hundratals poliser nattetid stormade en kyrkolokal i östra Kina i september och brutalt misshandlade medlemmar i den aktuella församlingen.

Det var klockan 03.00 söndagen den 13 september som cirka 400 poliser stormade en fabriksbyggnad, som användes som en samlingslokal av den kristna församlingen Fushan i staden Linfeng i provinsen Shanxi.

(Världen idag)

Svårt berätta om pappa

En åttaårig elev i Wiley Elementary School i delstaten Washington fick liksom sina klasskamrater till uppgift att sammanställa sin egen ”självbiografi”. Läraren förklarade genast att grabbens färdiga arbete var olämpligt att visas i klassrummet och krävde att han skulle ta bort bilden på sin pappa. Bilden på pappan var tagen med Nationalgardets uniform och han höll stolt sitt vapen i handen.

(Reason Magazine)

Aborttvång i Kina

Ettbarnspolitiken i Kina sätter djupa spår. 55 procent av alla kinesiska kvinnor har gjort minst en abort. Och varje år genomförs 13 miljoner aborter i landet. Vid opinionsundersökningar visar det sig att 70 procent av kvinnorna vill ha mer än ett barn, men det är omöjligt enligt den kinesiska ettbarnspolitiken. Ettbarnspolitiken infördes 1979 för att begränsa befolkningstillväxten. Befolkningen växer fortfarande snabbt, men inte på grund av att det föds fler barn utan på grund av ökad medellivslängd. Den ökade livslängden och de minskande barnkullarna kommer inom några decennier att leda till problem i Kina på grund av demografisk obalans. För få unga och för många gamla. För få i de produktiva

åldrarna och för många pensionärer.

(Menschenrechte, Frankfurt)

Fel T-shirt i Kina

Tidigare i år greps advokaten Liu i Guangzhou i Kina för att han bar en T-shirt med texten ”Enpartistyre är en katastrof”. Han försvarade sig med att det var ett citat från Kommunistpartiets egen tidning – publicerat 1946, tre år före kommunisternas maktövertagande. Advokaten satt gripen bara tre timmar och varnades sedan för att han ”skapat rykten och stört den sociala ordningen”. Han fick skjuts hem av polisen, så att ingen kunde läsa texten på hans T-shirt.

(The Economist)

Andra sidan av myntet

I boken ”Cool it!” av dansken Björn Lomborg medger han att FN:s klimatpanel har rätt i att 2 000 personer kommer att dö i förtid på grund av stigande temperaturer. Lomborg saknar dock i klimatpanelens rapport uppgiften om att samma temperaturstegring kommer att innebära att 20 000 färre personer kommer att dö av köld.

Ingen ny kostym till Lenin

Den ekonomiska krisen slår blint. Den har slagit så hårt att det inte finns pengar att köpa en ny kostym till Lenin i år. Annars brukar Lenins lik fördes med en ny skraddarsydd kostym vart tredje år.

(TT)

Gripna människorättsaktivister

I slutet av förra året greps minst 20 kubanska människorättsaktivister för att de planerat att ordna möten till minne av 60-årsdagen av FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Aktivisterna hade också tänkt dela ut deklarationen i tryckt form. Bland de gripna fanns tidigare politiska fångar, människorättsaktivister, oberoende journalister med flera.

Klockan ett på natten greps medborgarrättskampen och den tidigare politiske fången Lázaro Joaquín Alonso Román och hans fru på gatan. Paret var på hemväg. Hustrun, Belinda Salas Tápanes, slogs medvetslös och lämnades på gatan. Fru Salas är ordförande i en organisation som motarbetar systemet med två valutor på Kuba (en vanlig peso, som nästan inte är värd någonting, och en peso convertible, som bara kan köpas för utländsk valuta och som kan användas i specialbutiker och för varor som inte alls kan köpas för den valuta som vanliga kubaner tjänar). Myndigheter-

na vägrade att tala om för Salas vart de fört Alonso.

(Menschenrechte)

Genmodifierat sprider sig

Genmodifierade grödor används för att öka avkastningen och framförallt för att minska grödornas utsatthet för insekter och sjukdomar. Genom den nya tekniken kan vi i bästa fall få en ny ”grön revolution”, den växtförädlingsteknik som på 1960- och 1970-talen gjorde underverk när det gällde att öka livsmedelsproduktionen i u-länderna och gjorde svältande befolkningar i länder som Indien och Sydostasien någorlunda välmående. Det är framförallt i Amerika (USA, Argentina, Brasilien och Kanada) som man använder genmodifierade grödor. Men också Indien, Kina och Sydafrika storsatsar. Sammanlagt odlades 114,3 miljoner hektar med genmodifierade grödor i världen år 2007. Det var en ökning med 12 procent på ett år. Framförallt handlar det om soja, majs, bomull och raps. I Europa har det gått trögt. Enbart majs är godkänd och den odlas i mycket begränsad omfattning i Spanien och Frankrike. I Rumänien fanns betydande odlingar av soja, men Rumänien tvingades lägga ner den produktionen när landet blev medlem i EU år 2007.

(Affärsvärlden)

Rädd för ”musen” – en affisch med Kubas president Raúl Castro publicerad av Internationale Gesellschaft für Menschenrechte.

70 år sedan Vinterkriget inleddes:

Ingen Dry Martini för den finske soldaten

En drink före maten? Dry Martini innehåller två delar brännvin (gin eller vodka), en del torr vermouth samt isbitar och en oliv. Finska soldater som sköt ryssar under Vinterkriget 1939–40 drack gärna giftet trots att en komponent saknades: varken is eller vodka, där Karelen är ovanligt välrustat, men importören hade glömt köpa oliver. Arma trupper som bytt om till lunch och serverades Martini utan oliv i glaset – ”war is hell.”

★★★ Sett med klarare blick finner man en rad frågor kring vinterkriget som regelbundet missbedöms av västliga historiker. Troligen har de tagit intryck av propaganda. Inom rysk opinion möter man för övrigt ännu i dag skamkänslor, dels för det omtiverade angreppet på Finland, dels för de svaga ryska prestationerna.

Damernas natt

Tsar Peter den store grundlade Sankt Petersburg = Petrograd = Leningrad = Sankt Petersburg. I ett nyktert ögonblick lär han ha sagt: ”Damerna i Sankt Petersburg kan inte sova lugnt så nära den finska gränsen.” Det kortaste avståndet var 35 kilometer, något som ryssarna flera gånger anförts som skäl bakom invasioner av Finland, så även 1939. Många historiker och journalister har tanklöst upprepat svepskålet.

En blick på världskartan avslöjar miljontals damer, lugnt sovande i huvudstäder belägna i ungefär lika främmande land. De drömmer knappast om gränsjusteringar och deras politiker brukar heller inte kräva sådana. Utmärkta exempel enbart i Europa är Köpenhamn, Bryssel, Vilnius, Bukarest, Ljubljana, Budapest och framförallt Wien. Trots detta får man ständigt läsa att Leningrad låg alltför nära finska gränsen.

Följande sammanfattning bygger bland annat på de två böcker som rekommenderas i slutet av artikeln.

Generalernas natt

Sovjetunionens syfte var inte att skydda Leningrad mot angrepp utan att ta över

En finsk soldat iklädd snödräkt. De vita snödräkterna gjorde de finska skidpatrullerna nära nog osynliga för de sovjetiska soldaterna.

hela Finland, parallellt med de tre baltiska staterna. Röda armén räknade med att nå Helsingfors inom två veckor. Anfallen började den 30 november i stor skala: bomber mot en rad städer, särskilt Viborg, artilleri och pansarstötare i Karelen. Huvudfront var Karelska Näset, då liksom i alla tidigare krig. Området består av typisk pansarterräng, nämligen slättland med omväxlande skogsdungar. Det ligger på

gunnar.palm@contra.nu

norra Upplands breddgrad med temperaturen strax under noll och ett tunt snötäcke under krigets första veckor.

Samtidigt riktade ryssarna mindre angrepp mot sju frontavsnitt längre norrut. Det förvånade finländarna, eftersom där i stort sett saknas strategiska mål (endast barrskog). Samtliga angrepp körde fast och dödläge uppstod, medan vintern blev allt bistrare. Sedan bytte Röda armén ut ledningen, sände förstärkningar, inledde större och förnuftigare offensiver i februari, bröt igenom gränsförsvaret och hotade Viborg. Överbefälhavaren Mannerheim såg att Finlands resurser rann bort och uppmanade regeringen att snarast söka vapenstillstånd. När detta trädde i kraft (den 13 mars 1940) hade ryssarna inte lyckats erövra en enda större ort.

Styrkebalansen? Sovjettrupper omdrygt en halv miljon man växte snart till en mil-

jon, jämfört med Finlands 300 000 man som mest. Räknat i divisioner, vilket expertisen brukade göra, hade Finland visserligen fler än påven, men bara en tredjedel av Sovjetunionens antal. Vidare uppvisade Sovjet ett förkrossande övertag inom flyg och artilleri – det senare en rysk specialitet – samt 2000 stridsvagnar mot noll. Som antipansarvapen använde finländarna sin förbättrade och dödliga plåtversion av brännflaskan (molotovcocktail) som hade upfunnits under Spanska inbördeskriget.

Slarv och sakfel

Världen häpnade över Finlands inledande framgångar. Lyssna till Winston Churchill i december 1939: ”Endast Finland – stortartat, nej överlägset i farans stund – visar vad fria män kan prestera. Finländarna ger mänskligheten en praktfull julklapp.”

Men vilka var orsakerna? Låt oss först citera två kända historieverk som tog miste, mildt sagt.

Alexander Werth föddes i Sankt Petersburg, flydde västerut som tonåring 1917 och publicerade *Russia at War* (London 1964). Boken fick mycket beröm – exempelvis menade William Shirer att den fyllde ett tomrum och skulle bli den slutgiltiga klassikern i ämnet. Visst innehåller boken mycket av intresse, men Werth är alltför ryssvänlig och rentav slarvig i avsnittet om Vinterkriget:

”Termometern föll till extrema minus 30 grader. I Karelen och Centralfinland hindrades ryssarna av snö till 5–6 fots djup. Att flytta tyngre utrustning över sådan mark var nästan omöjligt. Finländarna höll de få vägarna under strikt kontroll. De var tungt beväpnade med automatgevär och kpistar, ryssarna däremot icke... Sent i februari måste de ryska styrkorna omgrupperas och ytterligare förstärkas innan offensiven kunde återupptas, resten av Mannerheimlinjen knäckas och Viborg erövrats.”

En förbluffande samling sakfel hos en erkänd auktoritet! A) Vintern hade inte startat på allvar vid det ryska angreppet, och finska soldater led lika mycket av kylan som ryska. B) Werth lyckades ge intrycket att Finland stod bättre rustat än Sovjet (”tungt beväpnade med automatgevär” – se styrkebalansen ovan). C) Liksom flera senare skribenter påstod Werth, och markerade på en karta, att ryssarna intog Karelens huvudstad Viborg vilket inte stämmer.

Tre franska professorer (J. Bouillon, J. Rudel, P. Sorlin) försökte bortförklara Sovjets militära fiasko. Deras bok hette *Le monde contemporain* (Paris 1966) och utgör sjunde delen i en innehållsrik serie om världshistorien. Med tanke på att Karelska näset är 50–90 kilometer brett väcker deras omdöme bara löje:

”Operationerna pågick till mars 1940, försvårade av Karleska näsets ringa bredd vilken hindrade massiva insatser av ryskt pansar.”

Om vi än en gång söker skälen till Finlands relativa framgång, ligger de knappast hos finska soldater eller officerare, även om de höll god klass. Viktigare var sannolikt den finska arméns ojämförliga tillgång under Vinterkriget, nämligen de

sovjetiska generalerna.

Otaliga memoarer vittnar om deras inkompetens: upprepade ryska anfall mot fiendens starkaste positioner, varje dag vid samma klockslag; mörka ryska uniformer som erbjöd finska prickskyttar kontrast mot snön; tjugomila meningslösa marscher genom folktomma skogar i norr; ryska enheter som lurades att skjuta på varandra, såsom vid Tolvajärvi. Bland memoarförfattarna kunde återupptas, resten av Mannerheimlinjen knäckas och Viborg erövrats.”

Den ynkliga samlingen ryska generaler var säkert i första hand resultatet av terrorn åren 1937–38. Rykten om militära kretsar vilka önskade störta regimen eller spionera åt tyskarna fick Stalin att reagera; om han verkligen kände sig hotad är oklart. En våg av utrensningar inom parti- och arméledning eliminerade omkring 80 procent av landets generaler och många andra officerare, däribland generalstabschefen Tuchatjevskij. Döden inträdde plötsligt, under förhör eller efter skenrättegångar. Deras ersättare var nästan alltid av sämre kaliber; Trotter kallar dem ”lakejer” (se nedan).

Dödens natt

När Röda armén avancerade som ett åskmoln över ”det susande Karelen” skrev en finsk fronttidsskrift: ”De är så många och vårt land är så litet. Var skall vi finna plats att begrava dem alla?” Författaren gav faktiskt en trogen bild av situationen som skulle uppstå under hundra dagars krig.

Mätt enbart i döda förlorade Finland nära 25 000 personer, varav ett tusental civila.

Utrikesminister Molotovs rapporter om egna förluster var så absurda att ingen trod-

de dem, allra minst Krusjtjov. Senare hölls siffrorna hemliga och sista ordet är inte sagt. En försiktig uppskattning baserad på finska, tyska och moderna ryska källor hamnar vid cirka 200 000 döda, däribland dussintals generaler. Varje stupad finsk soldat tog således med sig åtta ryska kamrater – och detta i ett krig där ryssarna var överlägsna rent vapentekniskt. Det är inte underligt att Ryssland gärna undviker ämnet.

Bland de hyllmeter som publicerats om Finska vinterkriget finns åtskilligt läsvärt, bättre än ovanstående. Två kortare handböcker om vardera en hyllcentimeter kan rekommenderas: *Vinterkriget* (Örebro 1989) av historikern och frilansjournalisten Allan Sandström samt *The Winter War* (London 1991) av den amerikanske militärhistorikern William Trotter.

Båda verken är tämligen men inte alltför översiktliga. De behandlar krigets bakgrund, striderna vid fronten, inställningen i Finland, relationerna till Sverige och andra grannländer, västmakterna liksom Tyskland (Sovjets allierade).

De tar också upp underhållande detaljer, följden av världens sympatier för Finland (”David mot Goliat”): inför kampen mot kommunismen anmälde sig en frivillig soldat på Jamaica, flera i Japan och många i USA (de flesta hann inte fram); Ernest Hemingway dök aldrig upp vid utrikeskorrespondenternas träffpunkt – baren i Hotel Kemp, Helsingfors – men det gjorde hans tredje fru Martha Gellhorn; Portugal skänkte sardiner.

Vill man framhålla särskilt spännande delar får det bli Trotters strategikapitel ”Order of Battle” och Sandströms skildring av den finska hemmaopinionen, ”Klockor i rymden.”

som handling, visat att han backade upp sovjetiska förslag av typ ”kärnvapenfri zon i Norden”. Palme klagade dessutom vid ett tillfälle att han inte ”ägnar sig åt anti-sovjetism.”

Omvänt har det förekommit att det svenska postverket hyllat en beryktad sovjetisk ledare, nämligen V. I. Lenin. Det skedde i samband med att hundraårsdagen av Lenins födelse uppmärksammades 1970. Postverket gav då ut ett särskilt kort och jubileumsstämpel med Lenin-motiv. ”För min del blev jag mycket upprörd, när jag såg att man hyllat Lenin på detta sätt”, skriver filatelisten i sitt brev.

Tommy Hansson

Sovjet hyllade Palme

★ Samma år som Olof Palme mördades, alltså 1986, gav det sovjetiska postverket ut ett frimärke som hyllade Palmes minne. Märket syns härintill och torde vara en raritet bland filatelisterna. En frimärkssamlare i Stockholm skriver i ett brev till *Contra* redaktion följande om hur han införskaffade märket:

”Eftersom jag är filatelist fick jag ryktesvis höra talas om att Sovjet givit ut ett Palmefrimärke. Jag gick då till frimärkshandlaren E. W. Larsson, där jag brukade handla ibland, och jag visste, att han sålde

Så här ser den sovjetiska frimärkshyllningen till Olof Palme ut.

just frimärken från Sovjet. Och där köpte jag det.”

Att just Sovjetunionen valde att hylla den tragiskt mördade svenske statsministern var minst av allt någon tillfällighet. Olof Palme hade ju många gånger, i ord såväl

Den traditionella moralen i kris

Etikkonceptet tycks alltmer framstå som en paradox i kongressen, affärlivet och andra områden i vårt samhälle. Ledsamt nog uppvisar unga människor, i takt med att de observerar de äldres beteende, exakt samma sorts likgiltighet inför traditionell moral och etiska måttstockar.

★★★ The Josephson Institute, ett Los Angeles-baserat etikinstitut, har kartlagt 29 760 studenter vid 100 slumpmässigt utvalda gymnasieskolor över hela USA, offentliga såväl som privata. Michael Josephson, institutets grundare och VD, säger sig vara mest bestört över rönen avseende stöld. Undersökningen visade att 35 procent av pojkarna och 26 procent av flickorna erkände att de stulit från en butik under det gångna året. En femtedel sade att de stulit från en vän; 23 procent hade stulit från en förälder eller annan släkting.

”Vad är samhällskostnaden för detta, för att inte tala om vad man kan dra för slutsatser om nästa generations inteckningsmäklare?”, säger Josephson. Han försätter: ”I ett samhälle inpyrt med cynism kan unga människor se på detta och säga ’Varför skulle inte vi göra likadant? Alla andra gör det’.”

Etiskt sammanbrott

Andra rön inbegriper:

1. Fusk i skolan grasserar och blir bara värre. 64 procent av gymnasisterna fuskade vid en skrivning under 2008, och 38 procent gjorde detta två eller fler gånger, en ökning från 60 respektive 35 procent jämfört med en undersökning från 2006.

2. 36 procent sade att de hade använt sig av Internet för att plagiera en uppgift, en ökning från 33 procent 2004.

Trots sådana svar hävdade 93 procent av studenterna att de var nöjda med sin personliga etik och karaktär, och 77 procent försäkrade att ”När det är fråga om att göra vad som är rätt är jag bättre än de flesta människor jag känner.”

Iris Murdoch skrev i *Metaphysics As a Guide To Morals*: ”Barnet... som utifrån sin observation drar slutsatsen att ’Ljug inte’ är del av ett spionagesystem riktat mot sig själv, eftersom förbudet uppenbarligen inte betyder något för dem som är äldre,

förs bakom ljuset avseende sanningens avgörande betydelse i det mänskliga livet.” Denna flexibilitet gentemot sanningen visar sig senare i livet. Enligt en nyligen företagen studie av *Who’s Who Among High School Studies* sade 78 procent av de undersökta gymnasisterna att de har fuskat.

Moralisk relativism

I syfte att handskas med det etiska sammanbrottet har den amerikanska Marinkåren fogat en kurs i ”värdeutbildning” till undervisningsplanen vid sina träningsläger. En hög officer sammanfattar situationen på

allan.c.brownfeld@contra.nu

följande sätt:

”Grupperna [av rekryter] kommer från att ha fäst mindre vikt vid etiska måttstockar och de slags grundvärderingar vi vill se... De undervisas inte i värden i skolorna. De lär sig dem inte från kyrkomedlemmar i den utsträckning som skedde förr. Det finns alltså ett behov som måste betonas i värdebaserad undervisning.”

Brev från

Washington

För ett decennium sedan, när medlemmen i representanthuset Dan Rostenkowski (demokrat från Illinois) dömdes till 17 månaders fängelse efter att ha erkänt sig skyldig till att ha lurat Kongressen på 636.000 dollar i en svindel med illegala avlöningar, kallade åklagaren Thomas Motley det för ”en intrig för att bedra Förenta staterna som sträckte sig över mer än 20 år.”

Domaren i målet, Norma Holloway Johnson, sade till Rostenkowski att ”När jag tänker på ert fall... så är den fras jag kommer att tänka på svikande av förtroende.” Trots detta sade Rostenkowski följande som svar: ”Efter att ha erkänt mig skyldig tror jag inte att jag är annorlunda

jämfört med den stora majoriteten kongressledamöter.” Nyligen inträffade exempel på korruption i Kongressen indikerar att Rostenkowski kan ha en poäng.

En viktig orsak, kanske den viktigaste orsaken, till det sammanbrott i vårt samhälle som är uppenbart runt omkring oss är det faktum att vi har inträtt i en era av moralisk relativism, där vi tvekar att hävda att någon handling är fel och omoralisk eller att konfrontera ondskans existens.

Religionens tillbakagång

Will Herberg, teolog och författare till den välkända volymen *Protestant, Catholic, Jew*, deklarerade: ”Det verkligt allvarliga hotet mot moralen i vår tid består inte i de mångdubblade brotten mot en accepterad moralkod, utan i det faktum att själva föreställningen om moral eller en moralkod tycks i sig själv förlora sin mening... Det är här som vi finner ett moralens sammanbrott i radikal mening, på ett sätt som nästan saknar motsvarighet i vårt västerländska samhälle.”

Religionens tillbakagång i vårt samhälle har dokumenterats av professor Stephen Prothero, ordförande i fakulteten för religion vid Boston University, i boken *Religious Literacy*. Trots det faktum att mer än 90 procent av alla amerikaner säger sig tro på Gud vet bara en liten del av dem någonting om religion. När han började undervisa vid universitetet för 17 år sedan, skriver Prothero, upptäckte han att få av hans studenter kunde namnge författarna till de kristna evangelierna. Ännu färre kunde namnet på en enda hinduisk skrift. Praktiskt taget ingen kunde namnge den hebreiska bibelns fem första böcker.

”Under 1930-talet”, skriver Prothero, ”gisslade den neo-ortodoxe teologen H. Richard Niebuhr liberala protestanter för att de förkunnade ’en Gud utan vrede [som] förde människor utan synd in i ett rike utan dom genom verksamheten hos en Kristus utan ett kors.’ Men mina studenters ’dogmaversion’ går ett steg längre än den liberala protestantismen. Dessa unga människor är inte bara allergiska mot dogmer. De är allergiska mot gudomlighet och till och med mot himlen. I deras fantasireligioner är Gud i bästa fall en eftertanke. Och livet efter detta är, som en av mina studenter talade om för mig,

Fortsättning på sidan 19

Valet i Libanon:

Håll Hizbollah borta från regeringen!

Samma dag som svenskarna gick och röstade på sina EU-representanter var det dags för libaneserna att visa vilket Libanon de vill leva i. Detta var det andra relativt fria valet sedan Cederrevolutionen 2005. Jag säger relativt fria val, eftersom många delar av landet är kontrollerade av militanta grupper.

★★★ Shiitiska Hizbollah kontrollerar många regioner och där har geväret sista ordet, inte den fria rösten. Hizbollah med sin systerorganisation Amal-rörelsen fick alla shiitiska platser i parlamentet. I sunnitiska områden är det pengarnas makt som talar, då multimiljardären Saad Hariri kunde säkra de flesta sunnitiska platserna.

I Libanon har varje erkänd religiös grupp ett antal ledamötsplatser beroende på befolkningsstorleken. De tre viktigaste politiska grupperna är maroniter (kristna), shiiter (muslimer) och sunniter (muslimer). Sedan 2005 har partierna i landet varit uppdelade mellan 8 mars-koalitionen och 14 mars-koalitionen. Den första var för Syriens närvaro i landet och är i minoritet, medan de andra var emot den syriska ockupationen av Libanon och de har idag majoritet i parlamentet.

Tillflykt för minoriteter

Vid sidan om dessa två stora koalitioner, som inkluderar de flesta partier och framträdande politiska personligheter, finns det ett antal mindre partier och organisationer som jobbar mer ideologiskt. Arameiska demokratiska organisationen, ArDO, heter en av dem. Jag hade äran att få ställa upp för dem och representera dem i senaste valet. Denna organisation vill införa ett federalt system för Libanon, där byråkratin kan delas mellan de två största etniciteterna, den arabisk-muslimska och den arameisk-kristna.

Vi tror att detta kan vara en bra lösning för Libanon så att grupperna kan sluta känna rädsla för varandras demografiska utveckling och spridning av olika värde-

Roni Doumit är bosatt i Uppsala, men ställde upp som kandidat i sommarens val i Libanon. Mellan den svenska flaggan och EU-flaggan finns här den arameiska flaggan – som representerar alla Mellanösterns kristna utom kopter och armenier.

ringar. Ett system som har fungerat för bland andra Kanada, Belgien och Schweiz. Jag ställde upp i Batroun-regionen i norra Libanon. Batroun är en maronitisk region till 95 procent. Andra grupper i regionen är grekisk-ortodoxa och dessutom finns ett par procent sunniter.

Regionen är tilldelad två maronitiska

roni.doumit@contra.nu

platser i parlamentet, och så är det för alla regioner i Libanon, där den religiösa tillhörigheten bestämmer antalet platser man får i parlament. Vissa regioner har enbart en grupp och andra har flera, såsom Beirut, som har en blandning av alla erkända grupper i landet.

Jag vill verka för ett Libanon som är öppet och i en ständig moderniseringsprocess

men samtidigt håller på sina traditionella värderingar. Ett Libanon som kan visa upp sin arameiska historia och civilisation. Ett Libanon som bör vara en tillflykt för Mellanösterns fördrivna minoriteter som det alltid har varit.

Erkänner inte Hizbollah

Det är svårt att bilda en regering i Libanon om den ska företrädas av bara en religion, ett parti eller ens av en koalition. Under det senaste fyra åren har majoritetskoalitionen bildat regering, dock med ett stort antal ministrar från den förlorande minoritetskoalitionen. Vårt att nämna är att båda koalitioner innehåller partier och personligheter som tillhör landets alla kristna grupper. Sunniterna tillhör dock främst majoritetskoalitionen med Framtidsrörelsen i ledningen och shii-

terna finns i minoritetskoalitionen under Hizbollahs ledning.

14 mars-koalitionen vann valet i år, liksom man vann valet 2005. Trots detta har man försökt bilda en regering av 15 egna ministrar, tio ministrar från den förlorande koalitionen och fem ministrar som ligger nära landets president, som ska fungera som en neutral balansfaktor.

Många är rädda för vad Hizbollah kan tänkas göra ifall de inte får sitta i regering och med de ministerposter som önskas. För Hizbollah är utrikesministeriet väldigt viktigt, och man ger sig aldrig utan att få det – detta på grund av partiets känsliga ställning i världen som har gjort att de inte kan lita på någon annan part på den posten.

Om inte regeringen bildas kommer stabi-

liteten att skakas, och skapas en regering av alla grupper så kommer de aldrig att komma överens om de stora frågorna. Bildas en regering av bara en av koalitioner kommer den andra att ställa sig emot detta på alla sätt den kan, inklusive väpnat motstånd. Detta betyder att oavsett hur man bildar regering kommer det att bli problem.

Jag och min organisation är helt emot att ett parti som Hizbollah skall få ingå i en libanesisk regering. Vi erkänner inte ens deras parlamentsledamöter, som valdes genom gevärets närvaro.

Libanon såg en rekordsommar i antalet turister och säkerheten har blivit bättre. Nu väntar man fortfarande på att politikerna ska komma överens så att långvarig stabilitet kan upprättas.

Libanon står inför stora politiska utmaningar

Sommarens parlamentsval i Libanon förde överraskande – och stick i stäv med ”experternas” spådomar – den proväsliga alliansen till makten via en klar seger över Hizbollah och dess kristna allierade ledda av den tidigare arméchefen Aoun.

Hizbollah höll ställningarna, men det var de kristna som avgjorde valet. Kristna väljare, som tidigare har stöttat general Aoun, har näppeligen applåderat alliansen med shiamuslimar och röstade på proväsliga kristna partier ledda av förre presidenten Amin eller Samir Geaga, tidigare ledare för De libanesiska styrkorna. Hizbollah har accepterat valresultatet, men ännu i slutet av september hade ingen ny regering bildats. Uppdraget gick till den tidigare statsministern Rafiq Hariris son.

Rafiq Hariri blev som bekant mördad av en bilbomb 2005, ett mord som utlöste stora antisyriska demonstrationer vilka åter ledde till ett syriskt tillbakadragande från Libanon. Maktvakuumet efter valet har så här långt inte medfört omfattande oro, men minst en person har dödats i sammanstötningar mellan olika muslimska fraktioner.

Men oavsett fredliga val eller inte så står Libanon likväl inför stora politiska utmaningar. Först och främst måste det libanesiska politiska systemet moderniseras och

demokratiseras. Libanon kan inte längre ha ett politiskt system där det är nedskrivet i grundlagen vilken religion presidenten, premiärministern och talmannen för nationalförsamlingen skall ha. Libanon bör

DEBATT

få politiska partier, inte grupperingar där skiljelinjerna följer religion och familjeknytning. Landet behöver en ny generation politiker, politiker som inte längre följer inbördeskrigets gamla tankebanor.

Dessutom måste Hizbollah avväpnas. Det är solklart att vapen ger organisationen makt och myndighet i Libanon som den annars inte skulle ha haft. Efter

Fortsättning från sidan 17

’nedprioriterat.’ Det som mina studenter längtar efter är inte frälsning sedan de dött utan lycka... här och nu. De vill ha mindre stress och mer sömn.”

Det avbrutna sambandet mellan unga amerikaner och deras religiösa traditioner är, enligt Protheros synsätt, ett ämne som vi alla borde bry oss om. Han klandrar präster, rabbiner och imamer för att inte engagera den yngre generationen. ”Alltför ofta”,

Libanons partier

I princip tillhör alla 128 ledamöterna någon av koalitioner 8 mars eller 14 mars.

8 mars har 57 ledamöter: alla shiiter och hälften av de kristna representeras genom Hizbollah, som är en filial av ett iranskt parti som vill leda Libanon enligt shiamuslimska sharialagar; Amal, som är en shiitisk rörelse som har lättare att ta till sig modernisering; Fria Patriotiska Rörelsen, som är kristet och under ledning av före detta generalen Michel Aoun.

14 mars-koalitionen har 71 ledamöter, alla sunniter, alla druser och hälften av de kristna. Representeras av: Framtidsrörelsen med flest sunniter, Sociala Framstegspartiet, som har flertalet druser (druserna är en islamsk sekt, som av andra muslimer betraktas som icke-muslimsk). De kristna är spridda över flera partier, de största är Kataeb och Libanesiska Styrkan. Flera ledamöter tillhör inte något parti men har valt att ingå i någon av koalitioner.

inbördeskrigets slut blev alla andra miliser avväpnade. För att skapa ett fredligt och stabilt Libanon måste också Hizbollah lämna ifrån sig vapnen.

Israel kan också bidra till detta genom att respektera landets gränser och avstå från alla handlingar som kan ödelägga Libanons sköra stabilitet. Sommarkriget 2006 ledde till det motsatta mot vad Israel hade önskat. Aldrig har Hizbollah stått starkare än nu!

Ett gott bidrag kommer också ett israeliskt tillbakadragande från den omstridda Sheba-enklaven i gränsområdet mellan Israel, Syrien och Libanon att vara. Ett återlämnande av området till Libanon kommer att ge landet good-will bland libaneserna och frånta Hizbollah det sista argumentet för att ha en fortsatt väpnad milis.

Nils Tore Gjerde

deklarerar han, ”är religiösa gudstjänster och förrättningar i USA angelägenheter för de vuxna. Och tro inte att ungdomar inte lägger märke till detta.”

Sambandet mellan vår etiska tillbakagång och den växande okunskapen om våra religiösa traditioner är ett ämne åt vilket våra ledare, och inte bara våra religiösa ledare, borde ägna sin uppmärksamhet.

Liten tolerans för minoriteters rättigheter i muslimska länder

Samtidigt som muslimer kräver att det svenska samhället ska anpassas till de för många svenskar kulturfrämmande krav som muslimer ställer fortsätter förtrycket av kristna och andra minoriteter i de länder som kontrolleras av muslimer. Här ska vi ge några exempel på hur det kan gå till.

Turkiet stoppar Youtube och vill ändå gå med i EU

Ett muslimskt land förhandlar med EU om medlemskap – Turkiet. EU har ställt krav på att Turkiet ska anpassa sig på en rad områden, framförallt när det gäller de mänskliga rättigheterna. Men det går trögt.

Från 2008 har Turkiet gång på gång spärrat turkarnas tillgång till Youtube. Grunden för de upprepade stoppen för Youtube ligger i lag 5651 som handlar om online-publikationer och åtgärder mot brott som begås med sådana organisationer. Lagen trädde ikraft i november 2007. Om en hemsida bryter mot lagens regler har de turkiska myndigheterna rätt att spärra den. Och det gäller hela sajten, inte bara den sida som är förgriplig. Youtube med sina miljoner klipp råkar naturligtvis ofta ut för detta, men det finns en mängd andra hemsidor, som "Wordpress" (där Contra-medarbetaren Tommy Hansson för övrigt har sin blogg) och vänstersajten Indymedia. Det är ofta så att myndigheterna inte ens säger mot vilken paragraf den spärrade sidan bryter, den stängs av ändå.

Vid några tillfällen har det framkommit vad som förorsakat stoppen för Youtube. Vid ett tillfälle ska den turkiske "landsfaderen" Kemal Atatürk ha framställts som homosexuell (vilket han naturligtvis inte var). Klippet ska ha lagts ut av en grekiska, men stoppet drabbade hela Youtube. Däremot är det firtt fram för turkar att lägga ut klipp som nedvärderar greker, armenier och kurder. I den turkiska strafflagen finns det en särskild paragraf (301) som gör det straffbart att nedvärdera "turkiskheten",

vilket drabbat även Nobelpristagaren Orhan Parmuk, som anklagats för brott mot den paragrafen. Enligt paragraf 305 straffas den som "utsätter grundläggande nationella intressen för fara". Enligt paragraf 216 straffas den som uppviglar till hat, fientlighet eller Demütigung". Lag 5816 straffas den som nedvärderar Atatürks minne med fängelse i upp till tre år.

Redan 1997 förbjöds de syrisk-ortodoxa klostren i Turkiet att undervisa i arameiska (det språk som Jesus själv talade). Förbudet grundas på att språket skulle vara ett hot mot den turkiska statens identitet, trots att bara 0,02 procent av Turkiets invånare är arameer (andelen torde vara högre i Sverige). Undervisningen har stoppats i klostren Mor

cg.holm@contra.nu

Gabriel, Mor Hananyo och Deirulzafaran. Vad beträffar klostret Mor Gabriel försöker islamister hävda att klostret inte har korrekta dokument och de försöker att ta över klostrets mark, trots att klostret existerat på platsen redan år 397, 200 år före profeten

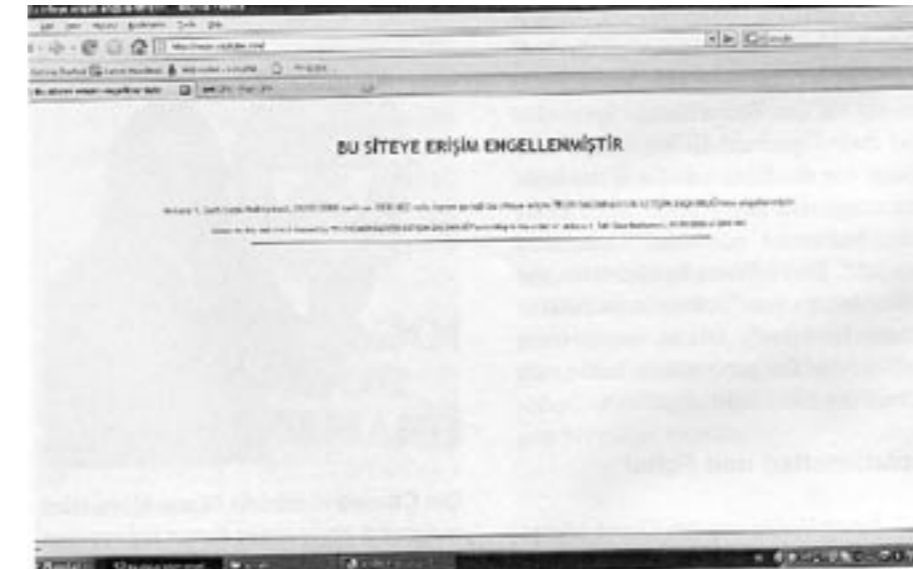

Klostren i Tur Abdin i sydöstra Turkiet grundades år 493 (Mor Hananyo på bilden) och för Mor Gabriel redan 397. Klostrens undervisning i arameiska (det språk som Jesus talade) är ett hot mot den turkiska statens identitet.

Muhammeds tid! Tvisten om klostrets mark har pågått under åtskilliga år och utgör ett allvarligt hinder för Turkiets ansökan om medlemskap i EU.

Turkiet har skrivit under en internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, som ett led i förhandlingarna med EU. Men konventionen har inte ratificerats och den gäller alltså inte i praktiken.

Den sekulära turkiska staten styrs för närvarande av ett islamistiskt parti. Det leder ibland till konflikter mellan anhängarna av Kemal Atatürks principer och den nuvarande regeringen under Tayyip Erdogan. Genom den i grunden sekulära princip som styr Turkiet finns det större möjligheter för religiösa minoriteter att klara sig undan statlig förföljelse, jämfört med hur situationen är i många andra muslimska länder. Men det räcker inte att staten ställer upp, för ibland verkställer privatpersoner sharia-lagen. Den 6 februari 2006 sköts den 60-årige italienske prästen Don Andrea Santoro ihjäl i staden Tranzon på Svartahavskusten. Gärningsmannen var bara 16 år. Den 18 april 2007

När turkiska staten hittar något olämpligt på Youtube stoppas hela sidan med den här skylten.

mördades tre protestanter som arbetade vid ett Bibelförlag i staden Malatya. En av de dödade, Necati Aydin, var konvertit och hade tidigare varit muslim.

Flera ledande kristna står under polisbeskydd. Det gäller till exempel ordföranden i den katolska biskopskonferensen i Turkiet, italienaren Luigi Padovese, kyrkoherden i staden Samsun Pierre Brunissen Brunissen har liksom den protestantiske pastorn Ertan Cevik i Izmir utsatts för attentat, men de har överlevt. Den armeniska patriarken Mesrob II i Istanbul utsattes för mordhot och har tvingats flytta till ökad plats. 1,5 miljoner kristna armenier mördades i Turkiet 1915 och sedan dess är 99 procent av befolkningen muslimsk.

"Trolkarl" avrättades i Saudiarabien

Häxeri är strängt fördömt i Koranen. Och straffet ger sig självt: döden. År 2007 avrättades apotekaren Mustafa Ibrahim i Saudiarabiens huvudstad Riad. Ibrahim anklagades för att genom trolleri ha försökt få ett gift par att upplösa äktenskapet. Att ägna sig åt trolleri är att förbryta sig mot islam, därav det stränga straffet.

Ytterligare en person som drabbats av trolleriförbudet är Fawza Falih. Hon har erkänt sig skyldig och dömts till döden. Erkännandet är gjort med hennes tumavtryck, eftersom hon inte kan läsa eller skriva. I april 2006 dömdes hon för första gången till döden. Anklagelsen var att hon slaktat

djur och sedan kommit i kontakt med djinner (andar). Hon ska också ha rått en skild kvinna att återgå till sin man – vilket hon gjorde. En högre instans underkände domen och återförvisade den till den första instansen sedan Falih tagit tillbaka bekännelsen. Men domstolen kom fram till att Falih var skyldig, alldeles oavsett om hon bekände sitt brott eller inte.

Ung kvinnor gripna för att ha deltagit i kristna möten

I Iran har två kristna kvinnor gripits och anklagats för att de hotat statens säkerhet. Konkret består anklagelsen i att de två, 27-åriga Maryam Rostampour och 30-åriga Amirzadeh Esmaeilabad ska ha deltagit i förbjudna religiösa möten och att de ska ha distribuerat Biblar. De greps utan formell anklagelse och utan möjlighet att få advokat. De tvingades dela cell med 27 andra kvinnor i det beryktade Evin-fängelset. Eftersom de två konverterat från islam finns risken att de döms till döden. Den iranska lagen innehåller dels en paragraf som gör det möjligt med dödsstraff för den som konverterar från islam, dels en paragraf som garanterar att ingen ska straffas för sin religiösa tro!

Sommaren 2005 beslöt presidenten Mahmood Amadinejad att sätta stopp för de kristna "husförsamlingarna". Några få kristna grupper har fått behålla sina gamla kyrkor. Men de som i modern tid gått över till kristendomen eller flyttat till de snabbt

expanderande stora städerna har inte haft möjlighet att bygga egna kyrkor. Istället har de samlats till gudstjänst i hemmen. Nu skulle det bli stopp för det. Prästen och konvertiten Ghorban Tori i staden Gonbad-e-Kavus kidnappades och hittades strypt i november 2005. Som vi berättade i förra numret av Contra sitter hela ledningen för Bahai-sekten i fängsligt förvar sedan maj 2008. Bahai-sekten bildades på 1800-talet i Iran och har med islamsk grund byggt upp en mer tolerant religion, en religion som respekterar alla trosinriktningar i världen – inklusive islam och kristendom. För islam är respekten inte ömsesidig.

Maryam Rostampour och Amirzadeh Esmaeilabad har gripits och satts i det beryktade Evin-fängelset för att de deltagit i kristna möten. De riskerar att dömas som konvertiter, eftersom de övergett islam. "Brottet" kan ge dödsstraff.

Eritreanska kristna fängslas

Eritrea, som 1991 efter ett långt krig bröt sig loss från det kristna Etiopien, är ett i huvudsak muslimskt land (70 procent). En fjärdedel av befolkningen är kristen, och de lever ett svårt liv, inte bara på grund av diktaturen utan också speciellt för att de är kristna. Den eritreansk-ortodoxe patriarken Abuna Antonios sitter sedan januari 2007 i husarrest. Antonios har krävt att tre fängslade ortodoxa präster ska frigges. Sammanlagt sitter 3 000 kristna fängslade på grund av sin tro i Eritrea. Regimen i Eritrea kan snarast betecknas som marxistisk-muslimsk, trots att Marx var religionsmotståndare och ateist. Kombinationen av ateistisk marxism och kristendomsfientlig islamism gör de kristna i landet dubbelt utsatta.

Artikeln bygger i huvudsak på material som tillhandahållits av Internationale Gesellschaft für Menschenrechte i Frankfurt.

Sveriges föräldrar hårt hållna av sin regering!

Hemundervisning är en möjlighet som används av något hundratal familjer i landet. Det är normalt en utväg när den vanliga skolan fungerar dåligt på grund av barnets eller familjens speciella behov och intressen. Regeringen försöker nu avskaffa denna sällan använda, men nog så viktiga möjlighet. En möjlighet som för övrigt ingår i de konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige anslutit sig till.

Det börjar med skatten; staten har, tämligen försåtliga, tillskansat sig dispositionsrätten till hälften av folks inkomster och spenderar en stor del av de pengarna på otillbörlig betyendestyrning av medborgarna, i politiskt korrekt riktning.

Det fortsätter med barnomsorgen; genom att kraftigt skattesubventionera den kommunala barnomsorgen har staten, med största avsikt, gjort det ekonomiskt ofördelaktigt – för de flesta: omöjligt – att själva ta hand om sina barn de första viktiga åren.

Och det fortsätter med att den av staten anvisade skolan är *obligatorisk* för våra barn.

Samtliga tre företeelser är kraftigt frihetsinskränkande för medborgarna och har som outtalad och obevisad utgångspunkt att folk inte vet sitt eget bästa.

Om de skulle få disponera mer av sina inkomster skulle de spendera pengarna på fel saker; om inte barnomsorgen vore så kraftigt subventionerad som den är, skulle folk välja fel slags barnomsorg; och om inte grundskolan vore ett obligatorium skulle

folk välja fel slags utbildning för sina barn! Så måste de underliggande tankegångarna löpa bland våra förtroendevalda, som motivering för denna sovjet-lik ovanifrånstyrning.

Men se, på skolans område har något hundratal familjer hittat ett kryphål i lagen, som gjort det möjligt för ambitiösa föräldrar att undervisa sina barn hemma (s k "hemundervisning"). Menden möjligheten vill nu vår förment liberala (!) regering stoppa med en försåtlig formulering på

bo.pettersson@contra.nu

sidan 585 av dess 1167 sidor tjocka, nyligen framlagda, förslag till ny skollag, en formulering som våra förtroendevalda i riksdagen knappast kommer att upptäcka i tid före voteringen.

Det i förslaget uppgivna skälet till inskränkningen är att den anbefallda grundskolan ska vara så allsidig och saklig att alla barn ska kunna delta i den. (Skälet är alltså *inte* att hittills vunna erfarenheter av hemundervisning varit nedslående, förf. anm.)

Stoppförslaget väcker frågor, t ex:

1) Tänk om några anvisade skolor inte blir så där allsidiga och sakliga som det är tänkt, eller om vissa barn får andra problem med att delta; vem kommer att ta ansvar för det och vem kommer att reparera uppkomna skador på drabbade barn?

Kommer förslagsställarna eller beslutsfattarna (Riksdagen) att göra det? Knappast!

2) Hur får förslagsställarna ihop den föreslagna frihetsinskränkningen med Europakonventionen om mänskliga rättigheter, som numera är svensk lag och som ger föräldrarna rätten att välja uppfostran och utbildning för sina barn enligt egen religiös och filosofisk uppfattning?

3) Och hur får de ihop förslaget med Föräldrabalkens åläggande av ansvaret för

DEBATT

barnens vård och fostran på föräldrarna? Eller uttryckt på ett annat sätt: hur kan de föreslå att föräldrarna ska ta ansvar för beslut som staten fattar, ovanför deras huvuden?

Ansvar och befogenheter måste, som inses, motsvara varandra, även i politiken.

Men jag väntar mig inga svar från vår regering. I stället vänder jag mig till dig, högt uppskattade läsare, med uppmaningen att dels skriva på en protestlista om saken som du finner här: <http://rohus.nu/?Namninsamling> och dels skicka ett mejl till Utbildningsminister Jan Björklund samt till ledamöterna i Riksdagens Utbildningsutskott, i vilket du berättar vad du tycker om deras försåtliga försök att, på ett sätt som strider mot svensk lag (Europakonventionen), ytterligare försämra den redan undermåliga medborgerliga friheten i Sverige.

Politik är alltför viktigt för att aningslöst överlåtas åt politiker.

Raka puckar

Kortslutning om el

I diskussionen om vår energiförsörjning hör man ofta att lösningen är elektricitet. Observera att elektricitet inte är någon energikälla som till exempel kärnkraft, vattenkraft, solenergi. Elektricitet, eller el som man ofta säger, är ett sätt att föra över energi från en energikälla. Ungefär som en vattenledning från en brunn till en kran.

El är alltså ingen lösning på vårt behov av energi, men används i olika lösningar av våra energiproblem.

En känd politiker sa i diskussionen om kärnkraft: "Vi behöver ingen kärnkraft, vi har ju elektricitet." Tala om kortslutning.

Svenskt initiativ bakom bildandet av WACL

★★★ "Baltiska Kommittén bildades i april 1943 för att ge stöd åt de av Sovjetunionen undertryckta baltiska staternas kamp för frihet och oberoende. Professor Birger Nerman var den främsta eldsjelen och drivkraften i Kommitténs arbete."

Så inleds Birger Hagårds företal till skriften *Baltiska Kommittén 1943–2008. Ur Birger Nermans otryckta memoarer* (2008, 80 sidor). Filosofie doktor och docenten Birger Hagård, som var riksdagsman för Moderata samlingspartiet 1982-98 samt ordförande för Baltiska kommittén under många år från 1971, är rätt man att skriva ett företal till denna skrift som tecknar ett betydelsefullt men sällan uppmärksammat avsnitt i modern svensk historia: kampen mot kommunismen.

Hagård var även under ett antal år ordförande i den svenska avdelningen av World Anti Communist League (WACL), ända tills han på grund av starka påtryckningar från sitt parti tvingades avgå från denna hederspost.

Vid sin bortgång 1971 efterlämnade professor Birger Nerman ett omfattande handskrivet manuskript till vad som var avsett att tryckas och utgivas som hans memoarer. Någon utgivning blev det emellertid inte, men däremot tog Hagård samt S. Gunnar Edlund initiativet till publicerandet av den dryga tredjedel av de otryckta memoarerna som behandlar Baltikum (eller "Balticum", som professor Nerman skrev).

Birger Nerman är sannolikt Sveriges mest respekterade, aktive antikommunist någonsin. Hans intresse för de baltiska staterna Estland, Lettland och Litauen har samband med hans arbete som arkeolog. "I sina vetenskapliga arbeten med tyngdpunkt på Gotland kunde han konstatera de nära kontakter som i det arkeologiska materialet kunde spåras mellan länderna runt Östersjöns stränder", skriver döttrarna Agneta Lundström och Elisabeth Nerman i bokens förord.

Birger Nerman utsågs 1923 till professor i nordisk arkeologi vid Dorpats universitet i den fria estniska republiken. Därefter blev han docent i Uppsala och fortsatte sina arkeologiska forskningar avseende förhållandena runt Östersjön (Mare Balticum på latin) under första millenniet efter Kristi födelse. Så småningom utnämndes han till chef för Statens historiska museum i Stockholm.

Birger Nerman (1888-1971) föddes i Norrköping och var bror till skribenten och riksdagsmannen Ture Nerman och konstnären Einar Nerman. Sina första studier ägnade Nerman åt litteraturhistoria och nordiska språk, inom vars ämnesområden han utgav sin doktorsavhandling *Studier över Svärtes hedna litteratur*. Därefter tog arkeologin överhand. Förutom sitt vetenskapliga kall hade Nerman ett levande intresse för de politiska förhållandena i de baltiska staterna.

S. Gunnar Edlund framhåller: "Under andra världskriget och åren därefter understödde han med outtröttlig energi, djup moralisk övertygelse och oförfärad stridslust de av Sovjet förtryckta folkens frihetssträvanden och då framför allt i Balticum men även i exempelvis Ungern och Tjeckoslovakien."

Det var därför närmast en självklarhet att Nerman utsågs till ordförande i den 1943 bildade Baltiska Kommittén (BK). Genom åren deltog han i ett stort antal kongresser och konferenser i USA, Europa, Asien och Kanada och blev på så sätt en av världens mest aktade antikommunistiska personligheter. Nermans egen skildring av sin och BKs verksamhet visar på ett häpnadsväckande internationellt samarbete med en stor mängd organisationer på olika håll i världen.

En av dessa organisationer var World Anti Communist League (WACL), som har en ur svensk synvinkel intressant förhistoria. Den utgick ur Asian Peoples Anti Communist League (APACL), som hade bildats på initiativ av Sydkoreas president Syngman Rhee 1954 och bland

andra länder och områden inkluderade Sydkorea, Japan, Republiken Kina (Taiwan), Thailand och Sydvietnam.

Det var Birger Nerman, hans nära medarbetare Arvo Horm och den socialdemokratiska estniska exilpolitikern August Rei som vid en APACL-kongress i Tokyo 1962 föreslagit att en antikommunistisk världsorganisation skulle bildas. Resultatet blev, efter diskussioner vid flera APACL-kongresser, WACL, som bildades formellt i Taipei 1967.

Baltiska Kommittén var under sin glans dagar en synnerligen aktiv organisation, som från sitt bildande 1943 och fram till slutet av 1960-talet låg den väl i fas med tidens opinionsströmmar. En titt på organisationens matrikel för 1970 – då en opinionsmässig vindkantring åt vänster hade börjat – bekräftar detta. I hederspresidiet ingick då landshövding Jarl Hjalmarson, partiledare (h) Yngve Holmberg, akademiledamoten Eyvind Johnson, generalen och före detta ÖB Helge Jung, författaren Vilhelm Moberg, författaren Ture Nerman, folkpartiledaren professor Bertil Ohlin samt professor Herbert Tingsten.

Bland ledamöterna märks biskop Sven Danell, riksdagsman Leif Cassel, filosofie doktor Bruno Kalnins, riksdagsman Manne Ståhl, generaldirektör Gunnar Svärd, redaktör Gunnar Unger och historikern Alf Åberg. Även för *Contra* välkända antikommunisterna som Svante Hjerstrand, utgivare av tidskriften *Argument för Frihet & Rätt*, Nya Tisdagsklubbens ordförande Ann Marie Bratt samt Bertil Wedin märks bland ledamöterna. Bland de fyra sekreterarna finns författaren och *Contra*-medarbetaren Bertil Häggman. Även undertecknad hade förmånen att ingå bland ledamöterna ett par år i slutet av 1970-talet.

Det skulle här föra alldeles för långt att räkna upp alla de aktiviteter och aktioner som BK genomförde genom åren. Särskilt kan dock nämnas det viktiga och inflytelserika arbetet BK genomförde under 1960-talet för att skapa opinion mot sovjetdiktatorn Nikita Khrushchevs Sverige-besök. Mycket tack vare denna opinion valde "Krusse" att lämna återbud till en planerad visit 1959. 1964 publicerade BK i samarbete med Junikommittén skriften *Friheten möter diktatorn* - fast denna gång kunde man inte stoppa Khrushchevs besök.

Tommy Hansson

BOK-NYTT

Svenska koncentrationsläger

Under tiden för Finska vinterkriget 1939–40 fanns i Helsingborg en korvförsäljare av tysk börd. Han var en 43-årig före detta gruvarbetare, fackföreningsman och socialdemokrat som i mitten av 1930-talet flytt till Sverige från Nazityskland. Mannens uppehälle betalades av den socialdemokratiska arbetarekommunen i Helsingborg innan han lyckades få jobb i ett korvstånd.

Medan vinterkriget pågick som värst var den tyske korvgubben oförsynt nog att lufta sina politiska åsikter inför kunderna. Det var bra att Sovjetunionen hade anfallit Finland, hade han sagt, och han beklagade också att det fanns så få kommunister i Helsingborg. Folk blev av naturliga skäl upprörda, och mannens åsikter polisanmälades.

Det slutade med att han, i likhet med många andra kommunister och sovjetvänner, spärades in i ett interneringsläger

varav det 1940–48 fanns 14 från Tjörnarps i Skåne till Kusfors i Västerbotten. Korvförsäljaren hamnade i Långmora öster om Borlänge. Han frisläpptes 1943, då krigslyckan börjat vända för Tyskland.

Så kunde det gå till i Sverige i samband Andra världskriget, då tusentals flyktingar tog sig till Sverige när Tredje riket bredde ut sig över stora delar av Europa. Det var personer som betraktades som säkerhetsrisker vilka, utan rättegång, förpassades till lägrens slutna värld. Verksam-

heten drevs under överinseende av den socialdemokratiska socialministern Gustav Möller och statssekreterare Tage Erlander och var föga känd för allmänheten.

Om det svenska lägersystemet har Tobias Berglund och Niclas Sennerteg skrivit en bok med titeln *Svenska koncentrationsläger i Tredje rikets skugga* (Natur & Kultur 2008) som kan rekommenderas den som vill veta mer om detta tämligen okända kapitel ur Sveriges moderna historia. Eftersom en viss sorts klientel koncentrerades i läger på detta sätt är det visserligen formellt riktigt att benämna lägren ”koncentrationsläger”, men några läger av den typ som fanns i Tyskland, Polen och andra delar av det av tyskarna ockuperade Europa rörde det sig naturligtvis inte om.

Baracklägret i Långmora i Dalarna, där den tyske korvgubben alltså hamnade, hade börjat uppföras i mars 1940. Långmora gård hade varit en del av det framväxande Socialsverige sedan 1923, då den varit ett så kallat arbetshem där det rymdes 50 ”försumliga familjefäder”. 1940 beslutade dock Socialstyrelsen att lägret

i stället skulle ge plats för 150 ”opålitliga utläningar”. Vi läser i boken (sidan 15):

”Varje läger kunde innehålla helt skilda kategorier av ’farliga’ fångar – exempelvis kommunister, syndikalister, radikala socialister, norska motståndsmän och polska nationalister – men även enstaka nazister och så kallade opolitiska internerade. Någon säker totalsumma över hur många som satt i lägren existerar inte.”

De sista lägren stängdes inte förrän 1948, det vill säga tre år efter krigsslutet. Det var Florsberg och Ede sydöst om Bollnäs. En tysk lägerintern som sedan kom upp sig i det svenska samhället var pacifisten Ulrich Herz, som i sinom tid hamnade på Sveriges Radio-TV.

En annan intern var Ludwig ”Lutz” Levy, en radikal Berlinjournalist av judisk börd som gifte sig med en svensk kvinna och efter kriget flyttade till Israel med henne. Det vet jag eftersom han var bror till min hustrus morfar.

Tommy Hansson
Tobias Berglund, Niclas Sennerteg: Svenska koncentrationsläger i Tredje rikets skugga. 256 sidor. Natur & Kultur.

CONTRA

5 1984...

I Contra nummer 5 1984 berättade vi om den kubanska underrättelsetjänsten DGIs koppling till sovjetiska KGB. På många ställen var det enkla för DGI att nästla sig in och då var det de som utförde KGBs uppdrag. Ett viktigt instrument för rekrytering av agenter för DGI var de så kallade Venceremos-brigaderna, som årligen lockades till Kuba för att delta i sockerskörden. Då kunde DGI se vad de idealistiska ungdomarna gick för.

Contra behandlade också det som

kallats ”Social-Gestapo”. De myndigheter som tvångsomhändertar barn. Contra följde en rättegång från vilken vi blev utslängda för domstolen bestämde att förhandlingen skulle ske bakom stängda dörrar, trots att ingen av parterna begärt det och tvärtom den far, vars om bakom stängda dörrar blev omhändertagen av det sociala uttryckligen krävde öppen förhandling i enlighet med förvattningsprocesslagen. Yrkandet avlogs, men först passade domstolen på att göra alla som önskade närvara

från socialen till ”biträden”.

Vid den här tiden kom en fjärdedel av allt heroin som såldes i USA från Bulgarien. Ursprungsmaterialet kom från Sydostasien, men på vägen till USA passade sovjetiska och bulgariska intressen på att tjäna pengar, samtidigt som de kunde medverka till att undeminerar Västerlandet.

Den före detta sovjetiska bibliotekarien Ludmilla Grünberg intervjuades om hur biblioteken i Sovjetunionen fungerade som ett propagandaredskap.

...för tjugofem år sedan